

Prenumerata dwutygodnika Ropa bez „Dziennego wykazu galicyjskiej produkcji ropy“ wynosi: w Austrii rocznie 20 kor., półrocznie 12 kor.; w Niemczech rocznie 20 Mk., półrocznie 12 Mk.; we wszystkich innych państwach Związku pocztowego rocznie 30 Fr., półrocznie 16 fr. — Numer pojedynczy 1 kor., 1 Mk., 2 fr.

Z codziennym dodatkiem: „Dzienny wykaz galicyjskiej produkcji ropy“ wynosi w Austrii: miesięcznie 25 kor., w Niemczech miesięcznie 25 Mk., we wszystkich innych państwach Związku pocztowego 35 Fr. miesięcznie. „Ropa“ wychodzi każdego 10. i 25. w miesiącu. Przedruk wszystkich artykułów, tablic i notatek dozwolony tylko z wyraźnym powołaniem się na dwutygodnik „Ropa“.

Cena inseratów według specjalnej taryfy. — Adres Redakcji i Administracji: Dwutygodnik „Ropa“ Borysław. — Nr. Telefonu między miast. 126.

ROPA

**ORGAN ZWIĄZKU TECHNIKÓW WIERTNICZYCH,
PISMO POŚWIĘCONE
SPRAWOM PRZEMYSŁU
NAFTOWEGO.**

**ORGAN DES VERBANDES
DER BOHRTECHNIKER,
ZEITSCHRIFT FÜR DIE INTERESSEN D. GESAMTEN
PETROLEUM-INDUSTRIE.**

Bezugspreise der Halbmonatschrift „Ropa“ ohne Beilage, „Der Tagesausweis der Galizischen Rohölproduktion“ beträgt: für Österreich K. 20 pro Jahr, K. 12 halbjähr., für Deutschland jährlich Mk. 20, halbjährlich Mk. 12, für alle anderen Länder des Weltpostvereines jährlich Frs. 30, halbjährlich Frs. 16. — Einzelnummer K., 1, Mk. 1, Frs. 2.

Mit der Beilage: „Tagesausweis der Galizischen Rohölproduktion“ für Österreich: Kr. 25 monatlich, für Deutschland Mk. 25 monatlich, für alle anderen Länder des Weltpostvereines Frs. 35 monatlich. „Ropa“ erscheint am 10. u. 25. jeden Monats. Nachdruck sämtlicher Artikel, Tabellen u. Notizen ist nur mit Quellenangabe gestattet. Insertionspreise nach speziellem

Tarif. — Adresse der Redaktion und Administration: Halbmonatschrift „Ropa“ Borysław. — Interurban. — Telefon Nr. 126.

Nr. 5. Tom III. 10. Marca 1912. — Borysław — 10. März 1912. III. Band. Rok II.

Galicyjskie Karpackie Naftowe Towarzystwo Akcyjne

dawniej Bergheim & Mac Garvey.

ROK ZAŁOŻENIA 1883.

Kopalnie i rafinerie nafty.

Fabryka kotłów i narzędzi wiertniczych,
odlewnia żelaza w Gliniku-Maryampolskim.

Fille: w Borysławiu i Tustanowicach.

Wyrób wszelkich maszyn i narzędzi wchodzących
w zakres wiertnictwa i eksploatacji nafty, kana-
dyjskim, linowo-żerdziowym, jak i każdym
innym systemem.

Kanadyjskie żurawie wiertnicze, ulep-
szonej, lekkiej i ciężkiej konstrukcji
dla każdej głębokości, kołowroty, ma-
szyny i kotły parowe, narzędzia wszel-
kiego rodzaju, wieże wiertnicze, pompy
parowe etc. etc.

Specjalność:

Świdry ekscentryczne, Patent W. H. Mac Garvey.
Parowe maszyny wiertnicze, wyciągi tłokowe
od 50—100 HP, przenośne żurawie wiertnicze.

Cenniki i kosztorysy darmo i oplatnie.

Adres dla telegramów:

do Wiednia: PETROLKARPATH, WIEN
do Glinika Maryamp.: KARPAT, GLINIK MARYAMP.
do Borysławia: EKSCENTER, BORYSLAW.

Skład komisowy w Borysławiu u Firmy MARKUS SEEMANN.

Galizische Karpathen-Petroleum- Aktiengesellschaft

vormals Bergheim & Mac Garvey.

GEGRÜNDET 1883.

Rohölgruben u. Raffinerien, Bohrwerkzeuge-
u. Maschinenfabriken, Eisengiesserei & Kessel-
schmiede in Glinik-Maryampolski, Galizien.
Zweigwerke in Borysław u. Tustanowice, Gal.

Erzeugung aller Artikel für Bohrzwecke und
Petroleumgewinnung nach kanadischem u. jedem
andern gebräuchlichen System und für kombi-
nierte Seil- und Stangenbohrung.

Verbesserte kanadische Bohrkräne, leicht-
er und schwerer Konstruktion für alle
Tiefen, Pumpeneinrichtungen, Dampf-
kessel und -Maschinen, sowie Bohr-
werkzeuge jeder Art, Bohrtürme,
Pumpen etc. etc.

Spezialitäten:

Exzentrische Bohrmeisel, Patent W. H. Mac Garvey.
Bohrdampfmaschinen, Dampfförderhaspeln, (ver-
schledene Typen v. 50—100 HP) Fahrbare Bohrkräne.

Preislisten u. Kostenüberschl. gratis u. franko.

Telegramm-Adresse:

für Wien: PETROLKARPATH, WIEN
für Glinik-Maryamp.: KARPAT, GLINIK MARYAMPOL.
für Borysław: EXCENTER, BORYSLAW.

Kommissionslager für Borysław: bei MARKUS SEEMANN.

Tow. akc. dla przem. naftowego

Adres dla telegr.:
„Nafta” Borysław.

W BORYSŁAWIU

Międzyimiastowy
telefon Nr. 13.

Fabryka narzędzi wiertniczych w Borysławiu wykonuje i ma na składzie:

Żurawie wiertnicze szczególnie silnej konstrukcyi,
Żerdzie wiertnicze z najlepszego materiału,
Świdry ekscentryczne patentu M. Longchamps'a, jakoteż wszelkie przybory do
głębokich wierceń,
Tłoki do wydobywania ropy patentu Mikucki, Krynicki, Żubr,
Wyciągi tłokowe własnego systemu,
Zbiorniki na ropę opałową,
Bazowniki specjalnej konstrukcyi,
Mierniki na ropę,
Odlawy żelazne i metalowe,
Naprawa kotłów parowych.

 Cenniki i kosztorysy na żądanie.

JULIUSZ EIFERMAN

■■■■■■■■ **DROHOBYCZ.** ■■■■■■■■

FILIE I SKŁADY:

BORYSŁAW, TUSTANOWICE I LWÓW.

Jako zastępca dla Galicyi i Bukowiny:

Królewsko węgierskich hut żelaza, ■■■■

St. Egydyjskiej fabryki lin drucianych, ■■

„Worthingtona” fabryki pomp parowych

i powietrznych, utrzymuję na swych składach i sprzedaję po naj-

niższych cenach: rury kute zwykłe i bez szwu
wszelkiego rodzaju i łączniki do tychże, liny stalowe druciane, pompy parowe
i powietrzne o najwyższych ciśnieniach. — Ponadto utrzymuję na składzie

i sprzedaję po cenach tańszych od konkurencyi:

znakomite maszyny i kotły parowe i inne przybory dla urządzeń wiertniczych.

Galiczyjska fabryka narzędzi wiertniczych Perkins, Mac' Intosh & Zdanowicz

SPÓŁKA Z O. P.

PRZEDTEM

PERKINS, MAC' INTOSH & PERKINS

rok założenia 1885.

Wykonują i dostarczają:

MASZYNY, narzędzia i urządzenia służące do głębokich wierceń za naftą systemem kanadyjskim linowym i płuczkowym.

ŻURAWIE wiertnicze kanadyjskie z najświeższymi ulepszeniami, dostosowane do rozmaitych głębokości.

SZKIELETY żurawi jakoteż wież wiertniczych w konstrukcyi żelaznej, łatwo rozbieralne.

KOŁOWROTY parowe w różnych wielkościach znanej pierwszorzędnej jakości. (Obecnie 60 kołowrotów w ruchu.)

POMPY parowe, kieraty pompowe i pompy ropne, jakoteż całe kompletne urządzenia do eksploatacyi ropy.

SPECYALNOŚĆ: Świdry ekscentryczne Patent Mac Garvey we wszelkich dymenzyach.

NARZĘDZIA i przybory wiertnicze do systemów kanadyjskiego, linowego i płuczkowego.

ŻERDZIE wiertnicze z żelaza osobliwego gatunku, sztangi ratunkowe z jednej sztuki wykute, bez spawki, w rozmaitych wymiarach i kalibrach, śruby ratunkowe sprzężone, na łożyskach kulowych obracalne, poruszalne z zewnątrz wieży.

**BIURO CENTRALNE
i FABRYKA STRYJ.**

Stacya kolejowa,
Urząd pocztowy
i telegr. w Stryju.

Konto poczt. Kasy
oszczędn. 21.576.

Telegramy:
„ŚWIDRY“, Stryj.

Nr. telefonu 7.

**FABRYKI UROCZNE
w GALICYI:**

Borysław,
telefon Nr. 16.

Tustanowice,
telefon Nr. 9.

Borysław-Wolanka,
telefon Nr. 64.

Fabryka w Anglii:

Perkins, Mac' Intosh
Petroleum Tool &
Boring Co. Limited,
w St. Albans.

Telegramy:
BORING, St. Albans.

Biuro:

London, E. C.

Bishopsgate 79.

Telegramy:
OLEBORERS, London.

**Jeneralny zastępca
dla Europy:**

Towarzystwo dla
handlu, przemysłu
i roln. we Lwowie,
ul. Romanowicza l. 1.

Telegramy:
Towarzystwo handlowe, Lwów.
Telefon Nr. 168.

Zastępstwa we wszystkich centrach przemysłu naftowego kraju i zagranicy.

Eksportowe dostawy uskutecznione w znacznych rozmiarach do wszystkich prawie miejsc kuli ziemskiej.

Znaczny zapas wyrobów posiadamy na składzie. tak w naszej fabryce w Stryju jakoteż w magazynach Towarzystwa dla handlu, przemysłu i rolnictwa w Borysławiu i Tustanowicach.

Galizische Bohrwerkzeug-Fabrik

Perkins, Mac' Intosh & Zdanowicz

GESELLSCHAFT M. B. H.

VORMALS

PERKINS, MAC' INTOSH & PERKINS

gegründet 1885.

Erzeugen und liefern:

MASCHINEN, Werkzeuge u. komplette Einrichtungen für Tiefbohrungen nach kanadischem System für Seil und Spülbohrung.

BOHRKRÄNE nach verbessertem kanadischem System und allerneuesten Konstruktionen ausgeführt für entsprechende Tiefen.

TRANSPORTABLE und leicht montierbare Bohrkranne und Bohrturmgerüste aus Phosphorisen.
DAMPFFÖRDERHASPEL für Rohölgewinnung aus Bohrlöchern mittels Kolben in verschiedenen Grössen in bekannter erstklassiger Qualität, wovon über 60 Stück im Betriebe.

DAMPFPUMPEN, Pumprigs und Rohölschachtpumpen, wie auch komplette Einrichtungen von Rohölpumpenanlagen.

SPECIALITÄT: Excentermeisel Patent Mac Garvey in allen Dimensionen.

BOHRWERKZEUGE und Bohrutensilien für kanadisches System, Freifallseil und Spülbohrung.

BOHRSTANGEN vom Specialeisen, Rettungsstangen aus einem Stück ohne Schweiss in verschiedenen Dimensionen und Kaliber.

SICHERHEITSRETTUNGSSTANGEN, gekuppelt, an Kugellager laufend, zum Betreiben ausserhalb des Bohrturmes.

**ZENTRALBUREAU
& FABRIK, STRYJ.**

Bahn-, Post- &
Telegraphen-Station
Stryj.

Postsparkassen-
Konto Nr. 21.576.

Telegramm-Adresse:
„SWIDRY“ Stryj.

Telephon Nr. 7.

**ZWEIG-FABRIKEN
IN GALIZIEN:**

Boryslaw,
Telephon Nr. 16.

Tustanowice,
Telephon Nr. 9.

Boryslaw-Wolanka,
Telephon Nr. 64.

Fabrik in England:

Perkins, Mac' Intosh,
Petroleum Tool &
Boring Co. Limited.
St. Albans.

Telegramme:
BORING, St. Albans.

Bureau:

London, E. C.

79, Bishopsgate.

Telegramme:
OLEBORERS, London.

**General-Vertreter
für Europa:**

Verein für Handel,
Gewerbe & Acker-
bau in Lemberg,
Romanowiczgasse 1.

Telegramm-Adresse:
HANDELSVEREIN, Lemberg.
Telephon Nr. 168.

Vertretungen in allen grösseren Stellen der Rohölindustrie im In- und Auslande.
Exportlieferungen im bedeutenden Masse an alle Naphtagebiete des Erdreiches.

Grosse Vorräte von allen Erzeugnissen in der Fabrik in Stryj
lagernd, wie auch in Magazinen des Vereines für Handel,
Gewerbe und Ackerbau in Boryslaw und Tustanowice.

W. Sikorski & J. Seidenstein

W. LWÓW, Chorażczyna 7.
WIEDEŃ V., Margarethengürtel 14.
Filie: Krosno, Borysław, Tustanowice

Polecamy szczególniejszej
uwadze P. T. Klienteli nie-
zrównanej jakości

Pierścienie gumowe

do tłoków

„S. & S. ROPALIT“.

oooooooooooooooooooooooooooo

Na składzie utrzymujemy
stałe: kotły, maszyny
wiertnicze, żerdzie
„Ursus“, pasy „Ursus“ itd.

HERMAN ROTH

Przemysł drzewny
i przedsiębiorstwo
budowy

Holzindustrie
-- und --
Bauunternehmung

BORYSŁAW.

TELEGRAMY:
ROTH, BORYSŁAW
TELEFON 186.

TELEGRAMMADRESSE:
ROTH, BORYSŁAW
TELEPHON 186.

EISIG JOLLES

skład żelaza, artykułów
technicznych i elektro-
technicznych.

BORYSŁAW
UL. KOŚCIUSZKI.

Nr. TELEFONU 65.

FIGIP TRAPP

Koncesjonowany
przedsiębiorca
— budowlany. —

Tustanowice-
Wolanka.

Telefon Nr. 149.

Adres telegraficzny:
Trapp, Wolanka.

STANISŁAW ULANOWSKI

przedsiębiorca
— budowlany. —

**Tustanowice-
Wolanka.**

Telefon Nr. 206.

Adres telegraficzny:

Ulanowski, Wolanka.

Poczt. Kasa oszcz.
Nr. 74046.

Telefon Nr. 905.

OSTROWSKI & CUDEK

DOM HANDLOWY DLA INTERESÓW
- PRZEMYSŁOWO-HANDLOWYCH -

WE LWOWIE, UL. KOPERNIKA L. 21.

PRZEPROWADZA: KUPNO I SPRZEDAŻ KOPALN,
TERENÓW, UDZIAŁÓW KOPALNIANYCH,
KUPNO I SPRZEDAŻ ROPY. :: :: :: ::
ORGANIZUJE: SPÓŁKI NAFTOWE Z DROBNYMI
UDZIAŁAMI. :: :: :: ::
POLECA: PRZEDSIĘBIORCÓW WIERTNICZYCH
DO WIERCEŃ AKORDOWYCH. :: :: :: ::
OFIARUJEMY USŁUGI JAKO EKSPERCI PRZY
WSZELKICH TRANSAKCYACH Z PRZEMY-
SŁEM NAFTOWYM ŁĄCZNOŚĆ MAJĄCYCH.

POSIADAMY BOGATO ZAOPATRZONY ZBIÓR
:: :: :: KOPII MAP KATASTRALNYCH. :: :: ::

Adres dla telegramów: CUDEK LWÓW.

Warunki prenumeraty naszego pisma
wynoszą: K. 20, M. 20, Frs. 30, rocznie.

Numer pojedynczy K. 1, M. 1, Frs. 2.

Z dodatkiem:

„Dzienne wykazy galicyjskiej
produkcyi ropy“ K. 25, M. 25, Frs. 35.

Ogłoszenia:

Jednorazowo cała strona K. 100.—,
pół strony K. 60.—, $\frac{1}{4}$ strona K. 35.—,
 $\frac{1}{8}$ strony K. 20.—, $\frac{1}{16}$ strony K. 12.—.

Rabaty:

przy 6 krotnem umieszczeniu	25 ⁰ / ₀
„ 12 „ „	35 ⁰ / ₀
„ 24 „ „	40 ⁰ / ₀

Specyalne ogłoszenia (wkładki itp.)
wedle umowy.

Od powyższych cen i rabatów dal-
szych zniżek pod żadnym warunkiem się
nie udziela.

Bezugspreise unserer Zeitschrift be-
tragen K. 20, M. 20, Frs. 30, pro Jahr Mit
der Beilage:

„Tagesausweis der Galizischen
Rohoelproduktion“ K. 25, M. 25,
Frs. 35, monatlich.

Insertionspreise:

Eine ganze Seite K. 100.—, $\frac{1}{2}$ Seite
K. 60.—, $\frac{1}{4}$ Seite K. 35.—, $\frac{1}{8}$ Seite K. 20.—,
 $\frac{1}{16}$ Seite K. 12.— für einmalige Einschaltung.

Rabatte:

bei 6 maliger Einschaltung	25 ⁰ / ₀
„ 12 „ „	35 ⁰ / ₀
„ 24 „ „	40 ⁰ / ₀

Spezialreklame (Einlagen etc.) nach
Vereinbarung.

Inseraten auf niedrigeren als die an-
geführten Bedingungen werden unter kei-
nen Umständen angenommen.

ROP A

PRZEMYSŁ
HANDEL
ORGAN ZWIĄZKU
TECHNIKÓW
WIERTNICZYCH

TECHNIKA
PIŚMIENNICTWO
ORGAN DES VER-
BANDES DER BOHR-
TECHNIKER

Nr. 5. Tom III. 10. marca 1912. — Borysław — 10. März 1912. III. Band. Rok II.

Myśl prof. Dra Józefa Grzybowskiego założenia w Borysławiu stacji geologicznej zaczyna przybierać konkretne formy. Początek projektu założenia stacji geologicznej w Borysławiu sięga roku 1909 kiedy to prof. Grzybowski pracując nad badaniem stosunków geologicznych Tustanowic, zbierał materiały z kopalń i zwracał się do Związku Techników wiertniczych z prośbą o życzliwą pomoc w tej pracy. Już wtedy omawiano na posiedzeniach Związku potrzebę założenia w Borysławiu stacji geologicznej, z której możnaby czerpać pożądane dla kierownictw kopalń informacje o przewiercanych pokładach itp. Jakkolwiek Związek Techników wiertniczych potrzebę podobnej instytucji żywo odczuwał, i utworzenia jej gorąco pragnął, to jednak nie mógł się kusić o wprowadzenie jej w czyn, bo przechodziłoby to z jednej strony możliwość finansową Związku, z drugiej zaś strony wychodziłoby poza ramy jego czynności. Wtedy to Wydział Izby pracodawców na posiedzeniu z dnia 15. marca z. r. uznał potrzebę stacji geologicznej w Borysławiu i postanowił wprowadzenie w czyn tego projektu wziąć w swoje ręce. Dzięki zabiegom i staraniom Izby pracodawców, jak też i jej

Der Gedanke des Herrn Prof. Dr. Grzybowski der Errichtung einer geologischen Beobachtungsstation in Borysław nimmt greifbare Formen an. Der Beginn dieses Projektes reicht bis in das Jahr 1909 zurück, zu welcher Zeit Prof. Grzybowski Beobachtungsstudien der geologischen Verhältnisse von Tustanowice durchführte und sich an den Bohrtechnikerverband mit dem Appell, ihm in dieser Arbeit zu helfen, wandte. Schon damals wurde auf den Vereinssitzungen die Gründung dieser Institution besprochen.

Obzwar der Bohrtechnikerverband den Mangel einer geologischen Station lebhaft fühlte, und deren Errichtung aufs Dringlichste wünschte, konnte er jedoch an die Ausführung dieser Idee, welche sowohl seine finanziellen Kräfte als auch seinen Wirkungskreis weit überschreiten würde, nicht schreiten. Nun wurde die Sache von der Arbeitgeberkammer in die Hand genommen, welche auf der Ausschußsitzung vom 15. März vorigen Jahres eine geologische Station in Borysław zu Gründen beschloss. Dank den Bemühungen der Kammer, als auch deren einzelner Mitglieder, wird wahrscheinlich schon in der nächsten Zukunft die geologische Station in Bory-

pojedynczych członków prawdopodobnie w najbliższym już czasie otwartą zostanie w Borysławiu stacja geologiczna. Prof. Grzybowski opracował i przedłożył już Izbie projekt urządzenia stacji, zaś Izba pracodawców postarała się u firm naftowych o kapitał potrzebny na utrzymanie stacji przez pierwszy rok istnienia. Kierownictwa naukowego stacji podjął się bezinteresownie prof. Grzybowski a czynności stacji na razie będą ograniczone do powiatu drohobyckiego. Kierownictwo administracyjne spoczywać będzie w rękach Wydziału Izby pracodawców i Naczelnika Urzędu górniczego. Izba pracodawców żywi, sądzący uzasadnioną i niepłonną nadzieję, że ogół świata naftowego uzna pożyteczność i znaczenie stacji takiej dla naszego przemysłu naftowego i poprze ją tak intensywnie, iż na przyszły rok będzie można pomyśleć o stałym zabezpieczeniu istnienia tejże i o stworzeniu dla niej osobnego kuratorium.

* * *

Nie możemy na tem miejscu pominąć milczeniem uchwalonego na ostatnim Walnem Zgromadzeniu Krajowego Towarzystwa naftowego wniosku utworzenia w Galicyi wielkiego akcyjnego towarzystwa naftowego, któreby się zajęło eksploatacją wyłącznie nowych terenów naftowych w Galicyi. Krajowe Towarzystwo naftowe spodziewa się zainteresować tym projektem rząd, Krajowy Związek producentów ropy, prywatnych przedsiębiorców i rafinerów.

Dziś jest to jeszcze projekt surowy i niemożna przesądzać, czy i w jakim stopniu wymienione powyżej czynniki zechcą wziąć udział w tej akcji. Naszem jednak zdaniem Krajowe Towarzystwo Naftowe i Związek producentów w połączeniu z blokiem przedsiębiorców naftowych i przy poparciu rządu, wykorzystując dotychczasowe doświadczenia praktyczne i opierając się na najnowszych badaniach naszych geologów — mogliby stworzyć silną finansową organizację, która jako instytucja pozbawiona charakteru spekulacyjnego, mogłaby stać się twórczynią nowej ery rozwoju wiertnictwa polskiego na częstokroć bardzo obiecujących a jednak wskutek braku chętnego kapitału leżących dziś odłogi terenach, któreby dalej stworzyła nowe pole pracy dla naszych techników wiertniczych i przytem oprocentowała należycie włożony kapitał.

Znamy bardzo dobrze nasz przemysł naftowy i wiemy, gdzie i jakie korzyści zeń ciągnąć możemy. Wiemy również dobrze, jak wiele zależy tu od dobrej organizacji przedsiębiorstwa a przede wszystkim od mądrej

slaw eröffnet werden. Herr Prof. Grzybowski hat bereits ein Projekt bearbeitet, und die Kammer für das nötige Kapital vorgesorgt. Die Fachleitung der Station wird Prof. Grzybowski übernehmen. Das Arbeitsfeld der Station wird vorläufig auf das Drohobyczer Bergrevier beschränkt werden. Die Administration wird von dem Ausschusse der Kammer unter Mitwirkung des Vorstandes des Revierbergamtes in Drohobycz geführt werden.

Die Arbeitsgeberkammer hegt, und wir glauben die begründete Hoffnung, dass das Gros der österreichischen Petroleumindustriellen in Anerkennung der Bedeutung und der Nutzbarkeit einer solchen Station, dieselbe so intensiv unterstützen wird, dass es möglich sein wird schon im zweiten Bestandsjahre die Existenz des Institutes zu sichern und an die Schaffung eines Kuratoriums zu schreiten.

* * *

Wir können nicht umhin, ohne auf dieser Stelle, den auf der letzten Generalversammlung des Landes-Naphta-Vereines beschlossenen Antrag der Gründung einer grossen Aktiengesellschaft zur Exploitation der neuen galizischen Petroleumterrains zu berühren. Der Landes-Naphta-Verein hofft für dieses Projekt die Regierung, den Landesverband der Rohölproduzenten, private Petroleumunternehmer und Raffineure zu interessieren.

Heute hat dieses Projekt noch keine konkreten Formen angenommen, und man kann nicht voraussehen, ob und in welchem Grade die obgenannten Institutionen sich an der Gründung der neuen Gesellschaft beteiligen werden wollen. Wir sind jedoch überzeugt, dass der Landes-Naphta-Verein und der Landesverband der Rohölproduzenten in Gemeinschaft mit dem Gros der Petroleumunternehmer und bei einer Unterstützung seitens der Regierung, auf die bisherige praktische Erfahrung und die neuesten Forschungsergebnisse unsererer Geologen gestützt, eine starke Organisation gründen könnten, welche als eine, von dem spekulativen Charakter freie Institution, eine neue Aera des polnischen Bohrwesens auf den oft sehr viel versprechenden und doch wegen Kapitalmangels bis nun unerforschten Oelfeldern, schaffen, ein neues Arbeitsfeld für unsere Bohrtechniker eröffnen und dabei das investierte Kapital verzinsen könnte.

Wir kennen unsere Rohölindustrie sehr genau und wissen es, wo und welchen Nutzen wir aus derselben ziehen können. Wir wissen ebenso genau, wie viel hier von einer guten Organisation des Unternehmens und

i racjonalnej gospodarki. Nie wątpimy też, że skoro organizacją przedsiębiorstwa zajmą się czynniki tak powołane jak instytucje wyżej wymienione, to nawet znaczny kapitał akcyjny może być zebrany w drodze publicznej subskrypcji w kraju.

* * *

Angielskie towarzystwa naftowe operujące w Galicyi osiągają wcale piękne rezultaty a Tow. Premier Oil & Pipeline wypłaciło znów 10%-ową dywidendę za ostatnie trzy miesiące ubiegłego roku. Fakt ten podkreślamy z przyjemnością przede wszystkim dlatego, że przemysł nasz nie zawiódł zaufania, jakie w nim pokładał kapitał zagraniczny. Niemniej wszystkie inne towarzystwa zagraniczne mają równie piękne szanse powodzenia muszą jednak pamiętać o tem, że los ich przedsiębiorstw spoczywa przede wszystkim w rękach ludzi, którym bezpośrednio wykonywanie tej tak trudnej pracy powierzają. Anglicy np. zrozumieli dobrze, iż robotami tak odpowiedzialnymi i trudnymi mogą kierować tylko ludzie znający na wylot przemysł naftowy, stosunki lokalne i robotnika i, że powierzając odpowiedzialną pracę ludziom nie znającym np. języka krajowego i nie mogącym się bezpośrednio porozumiewać z robotnikami naraziliby swoich akcjonariuszy na nieobliczalne straty. Nic też dziwnego, że Towarzystwa angielskie zrozumiałwszy dobrze swój własny interes ciągłą zyski, w czym i nadal życzyć im należy powodzenia.

vor allem von einer weisen und rationellen Wirtschaft abhängt. Wir zweifeln auch nicht, dass sobald die Organisation des Unternehmens in den Händen der obgenannten Institutionen ruhen wird, sogar ein bedeutendes Aktienkapital im Lande selbst auf dem Wege einer öffentlichen Subskription gesammelt werden könnte.

* * *

Die englischen, in Galizien arbeitenden Petroleumgesellschaften erreichen sehr schöne Resultate und die Premier Oil und Pipeline Co. hat neulich eine weitere 10%-ige Dividende für die letzten drei Monate des vorigen Jahres erklärt. Wir geben dieser Tatsache hier mit Vergnügen Ausdruck, da unsere Industrie die in ihr seitens des ausländischen Kapitals gelegten Hoffnungen nachgekommen ist. Nicht weniger schöne Aussichten haben auch die anderen ausländischen Gesellschaften, welche sich jedoch dessen bedacht sein müssen, dass das Schicksal ihrer Unternehmungen vor allem in den Händen der Leute ruht, welchen sie die unmittelbare Ausführung dieser schweren Arbeiten anvertrauen. Die Engländer haben sich z. B. sofort orientiert, dass die Leitung dieser schweren und verantwortungsvollen Arbeit nur in die Hände solcher Leute gelegt werden kann, welche die Petroleumindustrie, die lokalen Verhältnisse und den Arbeiter aufs Genaueste kennen. Sie waren sich darüber klar, dass sie ihre Aktionäre auf unberechenbaren Schaden aussetzen möchten, falls sie einen verantwortungsvollen Posten mit Leuten, welche z. B. der Landessprache nicht mächtig sind und sich mit den Arbeitern direkt nicht verständigen können, besetzen würden.

WALNE ZGROMADZENIE ZWIĄZKU TECHNIKÓW WIERTNICZYCH W BORYSŁAWIU. GENERALVERSAMMLUNG DES BOHRTECHNIKERVERBANDES IN BORYSŁAW.

Dnia 27. lutego odbyło się w Borysławiu w sali „Sokoła“ Walne Zgromadzenie Związku Techników wiertniczych przy udziale 92 członków.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego Prezes Związku Kol. Hendrich poświęcił kilka słów pamięci zmarłego kol. Aleksandra Kłafteń, którego pamięć uczcili obecni przez powstanie.

Następnie, po odczytaniu protokołu z poprzedniego Walnego Zgromadzenia, który przyjęto z małymi poprawkami, zabrał głos przewodniczący i zdał sprawozdanie z czynności przejściowego Wydziału obranego na ostatnim Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu. Jedną z najgłośniejszych czynności tego Wydziału w ciągu ubiegłych trzech miesięcy była reorganizacja Redakcji i Administracji Czasopisma „Ropa“ i rozszerzenie tego czasopisma. W tym celu Związek rozpoczął wydawanie dziennych wykazów galicyjskiej produkcji ropy.

Po przedstawieniu sprawy egzaminów na kierowników i reorganizacji szkoły wiertniczej w Borysławiu, przewodniczący zwrócił się do zebranych z propozycją omówienia szczegółowego tych spraw przy wnioskach i interpelacjach, na co zgromadzenie się zgodziło. Następnie przewodniczący zawiadomił obecnych o odłączeniu się od Związku Komitetu atlasowego i zorganizowaniu się „Literatury Naftowej“ Ski wyd. z o. p. która przejęła wydawnictwo atlasu.

Następnie zabrał głos Kol. Dunka de Sajo i przedstawił imieniem Komitetu redakcyjnego rozwój czasopisma „Ropa“ zaznaczając pomyślny stan finansowy tego wydawnictwa a skreśliwszy w krótkich słowach piękne widoki dalszego rozwoju „Ropy“ postawił wniosek, by Walne Zgromadzenie uchwaliło przedłożony i uchwalony na poprzednim Walnym Zgromadzeniu wniosek co do wyrażenia dawnemu Wydziałowi, który zapoczątkował Wydawnictwo „Ro-

py", uznania i podziękowania za jego pracę. Po tem sprawozdaniu rozwinęła się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos kol. Stocker, Zakrzewski, Świerczewski, Styber, Nowicki i Pierściński.

Kol. Nowicki polemizując co do niektórych punktów przemówienia kol. Dunki postawił wniosek, że wobec stwierdzonego przez komisję rewizyjną zadawalniającego stanu wydawnictwa „Ropy” wyjaśnione są wszelkie wątpliwości co do zapoczątkowanej dla dobra Związku akcji dawnego Wydziału przez założenie i prowadzenie wydawnictwa „Ropy”.

Kol. Pierściński postawił wniosek przyjęcia do wiadomości i wpisania do protokołu wraz z wykazem cyfrowym całego sprawozdania komisji skontrolującej „Ropy”.

Wniosek ten jako najdalej idący poddano pod głosowanie i większością uchwalono.

Kol. Grzywieński imieniem komisji rewizyjnej przedkłada bilans za rok ubiegły i oświadczywszy, iż stan finansowy Towarzystwa jest pomyślny jako też, że wszystkie agendy Towarzystwa znaleziono w zupełnym porządku, stawia wniosek o udzielenie ustępującemu Wydziałowi absolutorium.

Po krótkiej dyskusji, w której zabierali głos kol. Pierściński, Zakrzewski i Dunka uchwalono wniosek kol. Grzywieńskiego.

Po przerwie 10 minutowej przystąpiono do wyboru nowego Wydziału.

Jako przewodniczącą wybrany został kol. Zygmunta Styber 45 głosami, zastępcami przewodniczącego kol. Dunka (41 gł.) i Słotwiński (44 gł.), skar-

bnikiem kol. Ramoszyński (44), sekretarzem kol. Nowicki (43). Do Wydziału zaś weszli koledzy: Floryan Hendrich (42) Adam Mermon (40), Kazimierz Kobak (36) Ludwik Stocker (41) Wincenty Tolłoczko (39) Adam Kowalski (39) Kazimierz Haczewski (33).

Do komisji rewizyjnej wybrani zostali kol. Podolski, Lewicki i Grzywieński.

Do Sądu polubownego: Kol. Lewiecki, Brunne i Kruszewski.

Po przystąpieniu do wniosków i interpelacji, kol. Hendrich postawił wniosek wydania kalendarza naftowego na rok 1913. Wniosek ten uchwalono. W sprawie szkoły wiertniczej w Borysławiu uchwalono wniosek Kol. Hendricha następującej treści: Walne Zgromadzenie Związku T. W. daje dyrektywę swemu prezesowi by:

1) na posiedzeniach kuratorji szkoły stanął na stanowisku konieczności dwuletniej szkoły wiertniczej,

2) by dążył na tych posiedzeniach do zawieszenia Szkoły borysławskiej jako kształcącej na kierowników na przeciąg lat 3, z pozostawieniem tejże szkoły dla uzupełnienia wykształcenia technicznego dozorców i wiertaczy, dla których w pierwszym rzędzie ta szkoła stworzoną była.

Uchwalono wniosek kol. Włodarczyka, aby Związek urządził szereg wykładów z dziedziny techniki dla uzupełnienia wiadomości kol. kierowników.

Po przemówieniach jeszcze kilku Kolegów w których dano wyraz potrzebie i znaczeniu organizacji kierowników w Związku, jako w instytucji zawodowej. Zgromadzenie o g. 11 wieczorem zamknęło.

ANKIETA W SPRAWIE WYŻSZYCH STUDYÓW GÓRNICZYCH W GALICJI.

Urządzona przez Delegację Polskich Górników i Hutników dnia 24. lutego br. ankieta w sprawie wyższych studyów górniczych w kraju odbyła się w sali Akademii Umiejętności w Krakowie z nader licznym współudziałem reprezentantów zaproszonych władz i instytucji.

Na ankietę, której przewodniczył wiceprezes Delegacji poseł Jan Zaráński, przybyli m. i. zastępca Ministerstwa robót publicznych nadradca Meyer, radca dworu Szeliński jako reprezentant Namiestnictwa, członek Wydziału krajowego Dr. Władysław Jahl jako zastępca Wydziału krajowego, nadradca Jastrzębski jako delegat Starostwa górniczego. Z ciał naukowych reprezentowana była Akademia Umiejętności przez prof. Morozewicza, uniwersytet lwowski przez prof. Zubera, krakowski przez rektora Szajnochę, Politechnika lwowska przez prof. Syroczyńskiego. Radę miasta reprezentował wiceprezydent p. Rutowski i radny Dr. Olszewski, Radę miasta Krakowa wiceprezydent Dr. Szarski, i radny poseł Federowicz. Krajową Dyrekcyę skarbu reprezentował p. radca Müller z Wieliczki. Z innych instytucji reprezentowana była Izba handlowa krakowska przez członka Izby Dra Judkiewicza i sekretarza Dra Benisa, lwowska przez Dra Kreisberga. Świat bankowy reprezentowali pp. Mendelsburg i Filippi. Krajowe Towarzystwo naftowe i Związek producentów ropy reprezentowane były przez Dra Bartoszewicza, szereg innych stowarzyszeń górniczych przez wybitne osobistości świata górniczego z Galicji, Śląska i Królestwa Polskiego,

młodzież przez delegatów Ognia i komitetu akademickich stowarzyszeń górniczych.

Ankietę zagał dłuższem przemówieniem poseł Zaráński, w którym skreślił krótko tok dotychczasowych starań o pozyskanie wyższych studyów górniczych oraz obecną akcyę w tej mierze podjętą przez Delegacyę. Zaznaczywszy, że tak liczny i poważny udział w ankiecie jest najlepszym dowodem, że Delegacya Polskich Górników i Hutników—uznana przez świat górniczy ze swoją najwyższą reprezentacyę—cieszy się także poparciem całego społeczeństwa, wspomniał o powodach, dla których dopiero teraz postanowiła przeprowadzić energiczną akcyę, celem uzyskania już tak dawno poruszanego postulat. Do tych zaliczyć należy w pierwszym rzędzie skupienie wszystkich sił w innym kierunku, a mianowicie zajęcie się sprawą utworzenia polskiej szkoły górniczej w Dąbrowie na Śląsku, która—jak wiadomo—szczęśliwie do skutku została doprowadzona. Oprócz tego uważa Delegacya sprawę wyższych studyów górniczych jako nie tylko nader aktualną ale i łatwiej dającą się w obecnej chwili zrealizować i wierzy silnie, że przy energicznej akcji z jednej strony i jednolitem solidarnem poparciu społeczeństwa w niedługim czasie cel swój urzeczywistnić potrafi.

Pod obrady ankiety oddaną została tylko rezolucya:

„Ankieta, obradująca w dniu 24. lutego 1912, w sali Akademii Umiejętności w Krakowie oświadcza na zapytanie Delegacji Polskich Górników i hutników,—że uznaje rychłe utworzenie wyższych studyów górniczych w kraju jako pilną i niezbędną potrzebę społeczeństwa polskiego.—Ankieta, mając za zadanie stwierdzić jednomyślne w tej mierze votum społeczeństwa polskiego, nie dotyka zupełnie kwestyi

formy i miejsca wyższych studyów, która jest przedmiotem równoległej pracy i działań Delegacji, wykonywanej przez jej organ: Komisję zakładów naukowych. Oparta z jednej strony na oświadczeniu ankiety, z drugiej strony na materiale nagromadzonym przez Komisję zakładów naukowych, będzie mogła Delegacja prawdopodobnie już w ciągu najbliższego miesiąca oświadczyć się ostatecznie i przedstawić społeczeństwu do poparcia zupełnie szczegółowo opracowany wniosek nie tylko co do meritum sprawy, ale także co do miejsca i formy przyszłych studyów górniczych. Przypuszczać należy, że jakkolwiek wypadnie w szczegółach wniosek Delegacji, nie wywoła to różnicy zdań, mogących energię akcji osłabić i że społeczeństwo, uznając kompetencję Delegacji, uzna wniosek w tej formie, w jakiej przez Delegację przyjęty zostanie. Poparcie to zaś jest niezbędnie potrzebne w dalszej energicznej akcji, którą Delegacja bezpośrednio po powzięciu decyzji przedsięwziąć zamierza. Przedewszystkiem zaś oczekuje i ufa Delegacja, że Koło Polskie we Wiedniu,

skonsolidowane obecnie i tak silny mające wpływ, czego dowód dało w wprowadzeniu na realne tory sprawy budowy kanałów, także i tą sprawą energicznie zająć się zechce i do skutku doprowadzić potrafi. Jako członek i zastępca Koła Polskiego na dzisiejszej ankiecie — zakończył mowca — jestem pewny, że Koło Polskie tak dobrze rozumiejące istotne potrzeby kraju, sprawie tej w programie swych postulatów jedno z pierwszych dać zechce miejsce.

W dalszym ciągu ankiety złożyli swoje jedno-myślne oświadczenia reprezentanci władz i instytucji z wyjątkiem reprezentanta Ministerstwa robót publicznych i Starostwa górniczego, którzy oświadczyli, że odnośne władze jakkolwiek zajmują stanowisko życzliwe, nie mogą na razie oświadczyć się a tylko wysłały swoich delegatów dla celów informacyjnych. Ogólną uwagę i aplauz zwróciło przemówienie radcy dworu Szeligowskiego, który zaznaczył, że Namiestnictwo bez zastrzeżeń uznaje potrzebę wyższych studyów górniczych w kraju i obiecuje sprawę tę jak najgoręcej poprzeć.

WALNE ZGROMADZENIE KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO.

Dnia 2-go b. m. odbyło się we Lwowie Walne Zgromadzenie Krajowego Towarzystwa naftowego pod przewodnictwem prezesa Pana Augusta Gorayskiego. Sekretarz Dr. Stefan Bartoszewicz zdał sprawę z działalności Towarzystwa w roku 1911-ym, przyczem wspominał o pracach statystycznych biura w dziedzinie przemysłu naftowego, o wydawnictwie czasopisma „Nafta“, o akcji Towarzystwa w sprawach taryfowych dla ropy i produktów naftowych, w sprawie dogodnych połączeń kolejowych Borysławia ze Lwowem i Wiedniem, o akcji towarzystwa w utworzeniu kartelu naftowego i w wyborach do komisji podatkowych, a wreszcie omawiając obecne położenie kopalnictwa naftowego w kraju, postawił wniosek: „Walne Zgromadzenie Krajowego Towarzystwa naftowego uznaje potrzebę utworzenia w kraju wielkiego towarzystwa akcyjnego dla poszukiwania ropy na nowych terenach i poleca swemu Wydziałowi zainicjować tę sprawę i zainteresować nią rząd, przedsiębiorców naftowych, Krajowy Związek producentów ropy i większe rafinerie“.

Nad sprawozdaniem i wnioskiem rozwinęła się dyskusja, w której zabierali głos Pp. Dr. Goldhammer, dyr. Eminowicz, Stanisław Mars, prezes Gorayski i referent, poczem wniosek Dra Bartoszewicza uchwalono.

Pan Wacław Szujski imieniem komisji rewizyjnej przedłożył sprawozdanie kasowe i postawił wniosek o udzielenie Wydziałowi z rachunków za rok 1911 absolutorium, następnie uchwalono budżet na rok 1912 i przez aklamację przyjęto wniosek Wydziału na mianowanie JE. Ministra Władysława Długosza członkiem honorowym Towarzystwa.

Przy uzupełniających wyborach do Wydziału wybrano Pp. pośła Angermanna, dyrektora Mészárosa, Inżyniera Wolskiego, oprócz tego Pp. Wita Sulimirskiego i Wacława Szujskiego; do komisji rewizyjnej wybrano Pp. Dra Klobasse, Libelta i Smakowskiego.

Przy ostatnim punkcie „wnioski i interpelacje“, pan Sulimirski postawił wniosek, by Towarzystwo

GENERALVERSAMMLUNG DES LANDES-PETROLEUM-VEREINES.

Am 2. d. M. hat in Lemberg die Generalversammlung des Landes-Petroleum-Vereines unter dem Vorsitz des Obmannes des Vereines Herrn August Gorayski stattgefunden. Der Sekretär des Vereines Herr Dr. Stefan Bartoszewicz hat einen Bericht über die Tätigkeit des Vereines im Jahre 1911 erstattet. Der Berichterstatter deutete auf die Arbeiten des Vereinsbureau u. zw. auf die Publikationen des Vereines: Die Zeitschrift „Nafta“ und die statistischen Daten über die galizische Petroleum-Industrie, dann auf die Aktion des Vereines in Angelegenheiten des Eisenbahntarifes für den Transport von Rohöl und Rohölprodukte, einer günstigeren Zugverbindung zwischen Borysław—Lemberg und Wien, auf die Aktion des Vereines in Bildung der Kartellorganisation der Petroleum-Raffineure und bei den Wahlen der Steuerkommission. Der Berichterstatter, nachdem er die gegenwärtige Situation der Petroleum-Industrie in Galizien besprochen hatte, stellte den folgenden Antrag: Die Generalversammlung des Landes-Petroleum-Vereines in Anerkennung des Mangels einer grossen Aktiengesellschaft, welche eine Bohrtätigkeit auf neuen Terrains aufnehmen möchte, beauftragt seinen Ausschuss, bezüglich der Gründung einer solchen Gesellschaft eine Aktion anzufangen und für dieselbe die Regierung, die Petroleumunternehmer, den Landesverband der Rohölproduzenten und grössere Raffinerien zu interessieren.

In der darauffolgenden Diskussion haben die Herren Dr. Goldhammer, Direktor Eminowicz, Stanisław Mars, Präses Gorayski und der Berichterstatter teilgenommen, wonach der Antrag des Herrn Dr. Bartoszewicz beschlossen wurde.

Sodann im Namen der Revisionskommission hat Herr Venzel Szujski über die Prüfung der Bücher Bericht erstattet und beauftragte die Erteilung des Absolutoriums dem Ausschusse für seine Tätigkeit im Jahre 1911. Nun folgte auf Antrag des Ausschusses, die Ernennung S. Exz. des Herrn Minister Władysława Długosz, zum Ehrenmitgliede des Vereines.

Bei den Ergänzungswahlen wurden die folgenden Herren zu Ausschussmitgliedern gewählt: Ing. An-

starano się o dogodniejsze połączenia kolejowe stacji Nadwórna ze Lwowem dla przedsiębiorców naftowych w Bitkowie, a pan Libelt domagał się lepszego połączenia Lwowa z Krosnem i Jasłem.

Inżynier Dunka de Sajo postawił wniosek, by Towarzystwo poczyniło starania, aby zreorganizować Szkołę wiertniczą w Borysławiu na Szkołę dla kształcenia jedynie dozorców kopalń naftowych i by aż do powstania wyższych studyów górniczych w kraju utworzono tymczasem przy Politechnice lwowskiej dla maturzystów dwuletni kurs wiertniczy, dla kształcenia kierowników kopalń, na wzór kursu dla geomeków.

Pan Dr. Goldhammer zawiadomił Zgromadzenie, że jako delegat Towarzystwa w państwowej Radzie przemysłowej, z okazji reformy ustawy górniczej na Radzie będzie głosować przeciwko upaństwowieniu terenów węglowych.

Zgromadzenie do tego stanowiska delegata w zupełności się przychyliło.

O KONIECZNOŚCI WYNALEZIENIA TANIEGO SPOSOBU WYDOBYWANIA ROPY.

Najrozmaitsze próby i doświadczenia prowadzące do wynależenia racjonalnego sposobu wydobywania ropy, a zwłaszcza gęstej parafinowej ropy borysławskiej, pozostały dotychczas bez widocznego rezultatu. Jedynym użytecznym sposobem wydobywania jest dziś wydobywanie za pomocą tłoka czyli tak zwane tłokowanie.

Wiadomą jest rzeczą, jak nieproporcjonalnie wielkimi są koszty urządzenia obecnie używanego tłokowania, jak też koszty utrzymania ruchu, które w przeważnych wypadkach przewyższają kwotę 4000 koron miesięcznie. Dalszą wadą obecnie używanego sposobu tłokowania jest to, iż można go zastosować jedynie tylko do jednego szybu, a tylko w wyjątkowych wypadkach, w połączeniu z wielkimi trudnościami, ten sam haspel może być użyty na przemian do tłokowania dwóch otworów.

W następstwie tego, wiele otworów o produkcji ~~wartości~~ nie przewyższającej kosztów urządzenia i utrzymania w ruchu haspla i obciążonych przytem znacznymi procentami brutto, jak to ma miejsce w Borysławiu, wogóle nie może być eksploatowanych.

Z całą pewnością przypuszczać można, że terenów naftowych tego rodzaju co Borysław i Tustanowice, które wydatnością swoją przewyższyły znacznie wszystkie inne galicyjskie terena naftowe, i które miały bez wyjątku same wybuchowe szyby, jeszcze długo nie należy uważać za wyczerpane. Ropa wyrzucana naturalnem ciśnieniem gazów przedstawiać może tylko pewną część bogactwa tych terenów, również stosunkowo tylko mała część pozostałych jeszcze w złożach zapasów mogła być sztucznie wydobyta za pomocą tłokowania. Przyjdzie jednak czas, kiedy i te tak obfite terena staną się bezwartościowymi, gdy produkcja szybów nie będzie pokrywać kosztów wydobywania. Wtedy okaże się potrzeba urządzenia do wydobywania, któremby stale i ekonomicznie można pracować. Tanie można

germann, Dir. Mészáros, Ing. Wolski, Wit Sulimirski, und Venzel Szujski und zu Mitgliedern der Revisionskommission die Herren Dr. Klobassa, Libelt und Smakowski.

Herr Wit Sulimirski ersuchte, der Verein möge bei der Eisenbahnverwaltung um eine bessere Zugverbindung zwischen Nadwórna und Lemberg ansuchen, da die gegenwärtige für die Petroleum-Unternehmer, welche in Bitków bohren, sehr unbequem ist und Herr Libelt verlangte eine günstigere Verbindung zwischen Lemberg, Krosno und Jasło.

Herr Ing. Dunka de Sajo stellte den Antrag, der Verein möge sich bemühen, die Umwandlung der Bergschule in Borysław in eine Bohrmeisterschule durchzuführen, und dass bis zur Eröffnung einer Bergakademie in Galizien, bei der technischen Hochschule in Lemberg zweijährige Kurse für Bohrtechniker eingeführt seien.

Herr Dr. Goldhammer erklärte, dass er als Delegat des Vereines in dem Staatsgewerbe anlässlich der Reform des Berggesetzes gegen die Verstaatlichung der Kohlenterrains abstimmen wird. Die Versammlung erklärte sich mit dieser Stellungnahme des Delegaten einverstanden.

DIE NOTWENDIGKEIT DER ERFINDUNG EINES BILLIGEN ROHÖLFÖRDERUNGSVERFAHRENS.

Die verschiedenartigsten Versuche das auf manchen Grubendistrikten, insbesondere in Borysław vorkommende dickflüssige oder paraffinführende Rohöl auf rationellem Wege aus den Bohrlöchern zu fördern, sind bis jetzt von keinen nennenswerten Erfolg geblieben. Das einzig brauchbare Verfahren ist bis heute das Schöpfen mittels des Kolbens oder kurz gesagt das „Kolben“ geblieben.

Es ist auch allgemein bekannt wie unverhältnismässig hoch die Anschaffungskosten einer solchen Fördereinrichtung zu stehen kommen, als auch die Erhaltungs- und Betriebsausgaben, welche pro Monat in den meisten Fällen den Betrag von 4000 Kr. bei weiten überschreiten. Ein weiterer Übelstand dieses Verfahrens ist, dass man eine derartige Einrichtung für jeden einzelnen Schacht benötigt und nur in den einzelsten Fällen unter grossen Umständen denselben Förderhaspel abwechselnd für höchstens 2 Bohrlöcher benützen kann.

Die Folge davon ist, dass viele minderergiebige Bohrlöcher, deren Monatsproduktion den obigen Wert nicht übersteigt, überhaupt nicht ausgebeutet werden können und speziell, wenn solche wie z. B. in Borysław überall noch mit hohen Bruttoprozente belastet sind.

Man darf mit Sicherheit annehmen, dass solche Ölfelder, wie eben Borysław und Tustanowice, welche durch ihre unbegrenzte Ergiebigkeit sämtliche anderen galizischen Gruben in Schatten stellten, und auf welchen ausnahmslos Eruptionsschächte erbohrt wurden, noch lange nicht erschöpft sind. Das durch den natürlichen Gasdruck zu Tage geschleuderte Rohöl bildet wohl nur einen kleinen Teil des sich im Terrain noch befindenden Oeles, von dem wohl nur ein verhältnismässig kleinerer Teil bis nun durch das eingangs erwähnte Verfahren künstlich gefördert werden konnte. Jedoch auch auf diesen Feldern muss eine Periode eintreten, in welcher die ergiebigsten

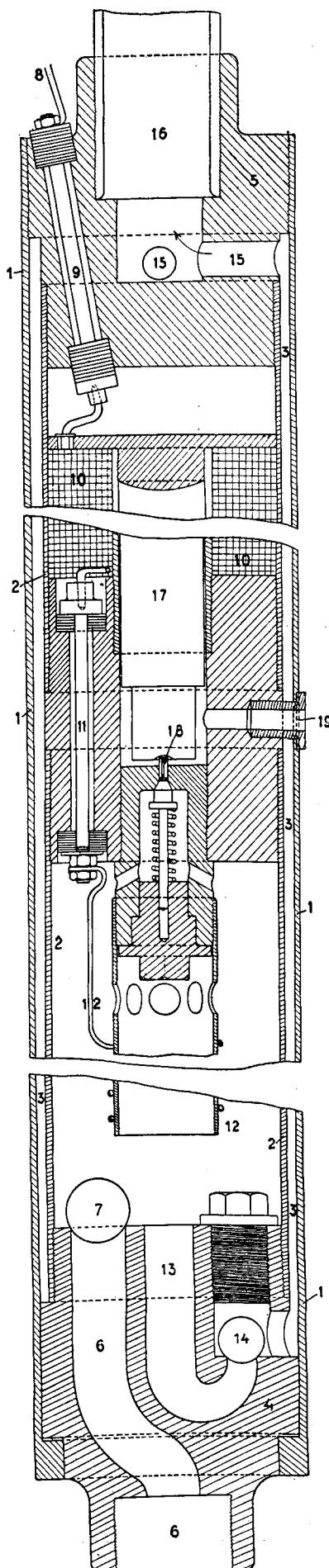
będzie pracować tylko wtedy, gdy siłę popędową czerpać będzie można ze wspólnej centrali t. j. gdy odpadną koszty urządzenia i utrzymania osobnego dla każdego szybu źródła wytwarzania siły popędowej, jakoteż przy zmniejszeniu do minimum personelu pomocniczego.

Chcąc zachęcić naszych wynalazców i techników do zastanowienia się nad tą sprawą, która już dziś jest aktualną, a wkrótce stanie się gwałtowną potrzebą podajemy rysunek i opis wynalazku pp. Hausera i Domine a. m. „Elektryczne urządzenie do wydobywania ropy z otworów wiertniczych o każdej głębokości“. (Patent austr. 43191).

Obok przedstawiony aparat składa się z rury zewnętrznej (1) której średnica odpowiada każdorazowej dymentzy rur w których aparat ma być użyty.

Druga rura (2) o odpowiednio mniejszym przekroju jest wpuszczona w pierwszą w ten sposób, że pozostaje między nimi pewien odstęp (3). Końce obu tych rur (1 i 2) są ze sobą szczelnie ześrubowane za pomocą denka (4 i 5). W dolnym denku (4) znajduje się kanał (6) zamykany wentylem kulowym (7). Drugi koniec kanału zaopatrzony jest gwintem za pomocą którego łączy się go z rurą ssącą. Z chwilą gdy aparat zapuści się pod powierzchnię płynu, wypełnia się płynem próżna przestrzeń przez kanał (6). Równocześnie za pomocą kanału (8) i wpuszczonego w górną pokrywę izolowanego sztyftu (9) przez magnes (10) dalej przez łącznik (11) wprowadza się prąd elektryczny do zwojów ogrzewalnych (12). Wskutek działania ciepła, wytworzonego w zwojach ogrzewalnych, otaczającą te zwoje ropę zmuszą się do wydzielania gazów. Wynikające stąd ciśnienie przepycha ropę przez kanał (13) i wentyl (14) do wolnego miejsca (3) a stąd przez otwór (15) do rury wychodowej (16).

Gdy po pewnym przeciągu czasokończy się proces ciśnienia t. j. gdy wytworzone pary wypchają już resztę płynu, zamyka się dopływ prądu. Elektromagnes opuszcza wtedy podtrzymywany przedtem żelazny sztyft

Schächte minderwärtig werden. Dann wird sich die Notwendigkeit eines ökonomisch arbeitenden Verfahrens, mit welchen man im Stande wäre ununterbrochen und zugleich billig zu exploitierten allgemein fühlbar machen. Dies kann allerdings nur dann zu Stande kommen, wenn man in der Lage sein wird eine Gruppe von Schächten von einer gemeinsamen Kraftzentrale in Bewegung zu halten und das Arbeitspersonal aufs Minimum zu reduzieren.

Um unseren Technikern zur Erfindung eines ökonomisch arbeitenden Förderungsverfahrens, welche Sache schon heute aktuell, binnen kurzem zur Notwendigkeit wird, einen Antrieb zu geben, bringen wir heute eine Zeichnung und Beschreibung der von Herren Hauser & Domine konstruierten: „Elektrisch betätigten Rohölförderungs-einrichtung für Schächte von unbeschränkter Tiefe“ (Oest. Patent 43191).

Der in nebenstehender Zeichnung dargestellte Apparat besteht aus einem äusseren Rohre (1), dessen Durchmesser den jeweiligen Verhältnissen angepasste Dimensionen erhält. Ein zweites Rohr (2) von einem entsprechend kleineren Querschnitt ist in das erstere so eingebaut, dass zwischen beiden ein Abstand (3) übrig bleibt. Die Enden dieser beiden Rohre (1 u. 2) sind durch die Deckel (4 und 5) miteinander dicht verschraubt. Im unteren Deckel (4) ist ein Kanal (6) vorgesehen, welcher im Inneren durch das Kugelventil (7) geschlossen ist. Das andere Ende dieses Kanales ist mit einem Gewinde zwecks Anbringung eines Fuss- oder Saugrohres ausgestattet. Wird nun der vorliegende Apparat bis unter den Flüssigkeitsspiegel eingelassen, so muss sich der innere Hohlraum durch den Kanal (6) mit Flüssigkeit füllen. In diesem Falle wird durch den Kanal (8) und den im oberen Deckel isoliert eingebauten Stift (9), durch die Magnettwicklung (10), durch den Durchführungsstift (11) in die Wärmewicklung (12) elektrischer Stromm zugeführt, welcher durch seine Wärmewirkung, dass die Heizwicklung umspülende Öl, zur Gasabgabe veranlasst. Die eintretende Spannung wird das Öl durch den Kanal (13) und das Ventil (14) in den Raum (3) und von hier durch die Öffnung (15) in das Steigrohr (16) drücken.

Ist nach einer bestimmten Zeit die Druckperiode beendet d. h. die vorhandenen Dämpfe haben bereits den letzten Rest der Flüssigkeit verdrängt, so wird die Stromzufuhr unterbrochen. Der Elektromagnet lässt somit den zuvor hochgehaltenen Eisenkern (17) fallen, welcher auf das durch eine Feder belastete Ventil (18) auf-

(17) który uderza o wentyl (18) przytrzymywany sprężyną i otwiera go. W ten sposób otwiera się przez kanał (19) drogę parom znajdującym się jeszcze pod ciśnieniem.

Z chwilą gdy nastąpi wyrównanie ciśnienia między cieczą na zewnątrz aparatu się znajdującą a jego wnętrzem, wtedy przez wentyl ssący (7) zaczyna na nowo napływać ropa do garnka i zamknięcie prądu może znów nastąpić.

Włączanie i wyłączanie prądu uskutecznia się z centrali w ten sposób, że równocześnie pracują dwa aparaty na zmianę tj. gdy jeden znajduje się w stadium tłoczenia, do czego zużywa prąd elektryczny, wtedy drugi ssie i odwrotnie. W ten sposób można jednym nakładem siły utrzymać w ruchu dwa aparaty. Zużycie siły wynosi przy normalnym ruchu około 10 kilowatów.

Do wprowadzenia i odprowadzenia prądu używa się istniejących w szybie rur, jak też rur używanych do wyprowadzenia płynu, wobec czego do otworu nie wprowadza się kabli.

WYWÓZ I PRZYWÓZ PRODUKTÓW NAFTOWYCH I WOSKOWYCH MONARCHII AUSTRYACKO-WĘGIERSKIEJ W ROKU 1911.

Wywóz produktów naftowych z Austrii osłabł w r. 1911 na całej linii, co wobec znacznego spadku produkcji i leniwej kampanii zdeorganizowanych rafinerów było do przewidzenia. Natomiast przywóz produktów naftowych do monarchii zwiększył się o przeszło 31000 cetnarów zmniejszając bilans handlowy państwa o pół miliona koron w porównaniu z rokiem 1910.

Z opublikowanego właśnie przez Dra Stefana Bartoszewicza bilansu wywozu i przywozu produktów naftowych naszej monarchii za rok 1911 podajemy następujące cyfry:

Rok 1909. był rokiem największego wywozu produktów naftowych i rokiem największej produkcji ropy. W roku 1910. wywóz zmniejszył się o 10%, zaś w roku 1911. wywóz zmniejszył o 586.950 cetnarów metrycznych, czyli o 12% a to tak w produktach surowych i półsurowych jak rafinowanych. Wywóz osiągnął w roku 1911. ogólną cyfrę 4,400.596 cetnarów, (Tablica I).

Głównym produktem wywozowym jest nafta, której w roku 1911. wywieziono przeszło 2,2 milionów cetnarów. Z tej ilości przewieziono drogą lądową i kanałami 1,3 milionów cetnarów, przez Hamburg 333.200 cetnarów, do Francji 207.117 cetnarów, zaś mniejsze ilości do Turcji, Włoch, Holandii, Danii i Belgii.

Drugim artykułem eksportowym są oleje lżejsze (gazowe) i smary. W tych produktach największymi naszymi odbiorcami są Niemcy (przeszło 50%), Szwajcaryja (10%), dalej Włochy, Szwecja, Dania i Francja. Smary w małych ilościach wywożono nawet do Brazylii, Algieru i Turcji azyatyckiej, stały się więc one produktem handlu światowego.

Po olejach idzie benzyna. Głównymi odbiorcami znów są Niemcy (190.441 c. m.), potem Francja z poważną ilością (141.323 c. m.), Szwajcaryja (69.389 c. m.) i Włochy (15.466 c. m.).

schlägt und öffnet. Damit wird den im Druckraume noch vorhandenen Dämpfen durch den Kanal (19) freier Durchgang gegeben. Ist der Spannungsausgleich zwischen der den Apparat umgebenden Flüssigkeit und seinem Innern hergestellt, so wird durch das vorher erwähnte Saugventil (7) frisches Öl in den Druckraum fließen und der Stromschluss kann vom neuen erfolgen.

Die Schaltung wird von der Zentrale aus bewerkstelligt u. z. so, dass immer zwei Apparate die Saug- und Druckperiode mit einander wechseln d. h. wenn der Erste in den Stromkreis eingeschaltet ist und somit drückt, hat der Zweite Saugperiode und umgekehrt. Somit können immer zwei Apparate mit demselben Kraftaufwande unabhängig von einander arbeiten. Der Kraftverbrauch beträgt bei normalen Verhältnissen ungefähr 10. K. W.

Zur Stromm Zu- und Rückleitung sind durch geeignete Vorkehrungen die Schachtverrohrung und die Steigröhren brauchbar gemacht so, dass im Bohrloche kein Kabel zur Verwendung kommt.

EXPORT UND IMPORT DER PETROLEUM- UND ERDWACHSPRODUKTE DER ÖSTERR.-UNGAR. MONARCHIE IM JAHRE 1911.

Der Export der Rohölprodukte aus Oesterreich-Ungarn hat im Jahre 1911. bedeutend abgenommen, was angesichts des Produktionsrückganges und einer schwachen Verarbeitungskampagne der desorganisierten Raffineure, zu erwarten war.

Der Import der Rohölprodukte nach Oesterreich-Ungarn hat dagegen um über 310.000 Meterzentner zugenommen, wodurch die Handelsbilanz des Staates im Vergleiche mit dem Jahre 1910. um eine halbe Million Kronen verkürzt wurde.

Herr Dr. Stefan Bartoszewicz hat soeben eine Zusammenstellung der Petroleumexport- und Importbilanz veröffentlicht, welcher wir die folgenden Ziffern entnehmen:

Das Jahr 1909. war für den Export eins der besten. Dieses Jahr hat auch die grösste Rohölproduktion aufgezeichnet. Im Jahre 1910. ist der Export bereits um 10% gefallen und in dem Berichtsjahre hat er schon um 586.950 M. C. somit um weitere 12% abgenommen. Diese Abnahme macht sich ebenso bei den Roh- und Halbrohprodukten als auch bei der Raffinade bemerkbar. Die totale Exportziffer betrug im Jahre 1911. 4,400.596 Meterzentner (Tafel I.).

Das Hauptexportprodukt bildete das Leucht-petroleum, von welchem in dem Berichtsjahre 2,2 Millionen Meterzentner exportiert wurden. Von diesem Quantum wurden: 1,3 Millionen Meterzentner zu Land und auf Kanälen, 333.200 Meterzentner über Hamburg, 207.117 Mc. nach Frankreich und kleinere Quantitäten nach Türkei, Italien, Holland, Dänemark und Belgien befördert.

Das zweitwichtigste Exportprodukt bilden die leichten Oele (Gasöle) und Fette. Für diese Produkte bildet für uns Deutschland das beste Absatzgebiet (über 50%), die Schweiz (10%), dann Italien, Schweden, Dänemark und Frankreich. Unsere Fette wurden in kleinen Mengen sogar nach Brasilien, Algier und Asiatischer Türkei exportiert, wodurch sie zu Welthandelsprodukten geworden sind.

I. WYWÓZ. — EXPORT.

Nazwa produktu: Benennung des Produktes:	Ilość w cetnarach metrycznych Mengen in Meterzentner			Wartość handlowa w koronach Handelswert in Kronen		
	1910	1911	Różnica	1910	1911	Różnica
Nafta } Leucht-Petroleum }	2667394	2204993 —	462401	14403928	1014L068 —	4260060
Benzyna } Benzin }	393195	419040 +	25844	6173177	7375104 +	1201927
Oleje lżejsze } Leichte Öle }	407747	448788 +	41041	3588177	3949334 +	361160
Oleje cięższe i smary } Schwere Öle u. Fette }	982960	906350 —	76610	9829600	9063500 —	766100
Parafina surowa (łuski) } Rohparaffin }	33192	10209 —	22983	1012356	311375 —	700981
Parafina rafinow. (biała) } Raffiniertes Paraffin }	411133	369194 —	41939	16034187	14398566 —	1635621
Ropa } Rohöl }	46486	6101 —	40385	185944	24404 —	151549
Mazie (odpadki) } Schmieröl (Abfälle) }	18233	4308 —	3925	42812	22402 —	20410
Wosk ziemny } Erdwachs }	25540	18591 —	6949	3748105	2695795 —	1052410
Cerezyna } Cerezin }	11665	13022 +	1357	1750200	1953200 —	203100
Razem } Total }	4987546	4400596 —	586950	5676483	49936648 —	6831835

II. PRZYWÓZ. — IMPORT.

Nazwa produktu: Benennung des Produktes:	Ilość w cetnarach metrycznych Mengen in Meterzentner			Wartość handlowa w koronach Handelswert in Kronen		
	1910	1911	Różnica	1910	1911	Różnica
Ropa } Rohöl }	189667	190202 +	535	606934	608646 +	1712
Nafta } Naphta }	14701	14103 —	598	294020	282060 —	11960
Benzyna } Benzin }	395	95 —	300	7900	1900 —	6000
Oleje lżejsze } Leichte Öle }	431	1076 +	645	6034	15064 +	9030
Oleje cięższe i smary } Schwere Öle und Fette }	56076	596224 +	3548	1009368	1073232 +	63864
Oleje cięższe surowe } Schwere Rohöle }	97073	122519 +	24446	1747314	2205342 +	458028
Parafina surowa } Rohparaffin }	2738	3980 +	1242	82140	119400 +	37260
Parafina czyszczona } Raffiniertes Paraffin }	1828	2338 +	510	74948	95858 +	20910
Cerezyna } Ceresin }	188	344 +	156	26320	48160 +	21840
Wosk ziemny } Erdwach }	160	170 +	10	19200	20400 +	1200
Razem } Total }	363257	394451 +	31194	3874178	4470062 +	495884

Z PISM I KSIĄŻEK.

Dr. Zygmunt Grzymała Bośniacki: **Flisz europejski**. Odbitka z czasop. „Kosmos“.

W rozprawie powyższej omawia autor formacje fliszowe środkowo i południowo-europejskich gór łańcuchowych w ogólności a Karpat w szczególności. Granice pojedynczych kompleksów fliszowych były aż do najnowszych czasów bardzo niepewne, często-króć ku dołowi lub ku górze poprzysuwane. Po omówieniu stratygraficznych trudności, autor szematyzuje wszystkie znane osady fliszowe od neokonu począwszy aż do najmłodszego trzeciorzędu, przyczem specjalnie uwzględniony jest stary trzeciorząd a to ze względu na mało ocenianą dotychczas faunę rybią.

Flisz kredowy podzielony jest według Hoheneggera na dwa działy: na dolno- i górno-kredowy. Do górnej kredy należą: dolne cieszyńskie łupki i wapień, piaskowiec z Groditsch, pokłady wendorfskie, ellgockie i godulskie. Do dolnej zaś kredy zaliczają się warstwy hierogliczne, ropianieckie, inoceramiczne, margle bakulickie, piaskowce z Baszki i Spasa.

Te formacje kredowe (od neokonu aż do senonu) tracą od zachodu ku wschodowi na sile uwarstwienia. O wiele potężniej natomiast rozwinięte są trzeciorzędne formacje fliszowe a przestrzeń zajęta przez nie przewyższa około siedmokrój przestrzeń systemu kretacyowego. Flisz ten, jest osadzony albo na środkowo eoceńskich warstwach numulitowych a. m. na południowym krańcu pasma karpackiego, albo, gdzie tych niema, wprost na górnej kredzie jak na północnym brzegu Karpat.

Do tego kompleksu warstw należy cała serya osadów oligoceńskich jak: cienkoławicowe warstwy hieroglifowe, czerwone i zielone iły, białe margle, tudzież bitumiczne łupki menilitowe.

Fauną rybią łupków menilitowych wskazuje na istnienie dwu różnych i w seryi daleko od siebie stojących horyzontów odznaczających się charakterystyczną fauną rybią. Dolne łupki menilitowe należą do dolno oligoceńskiego systemu. Jako główne fosylia tego horyzontu podaje autor między innymi *Palaeorhynchus giganteus* i *Clupea crenata*.

Górny horyzont odznacza się jeszcze obfitszą fauną roślinną a jako najważniejsze fosylia tego stopnia wymienia autor *Clupea longimana* i *Amphisyle Heinrichi*. Fauna rybią tego horyzontu jest jeszcze reprezentowana w głębszych horyzontach starośródziemnomorskich sedymentów jak np. oprócz powyżej wymienionych *Amphisyle Heinrichi* dość częste: *Proantigonia*, *Apostasis*, *Podopteryx* i inne.

Dalej następuje przejrzyste zestawienie rodzin, rodzaj i ilości gatunków oligoceńskiej fauny rybiej, przytem zapowiada autor ukazanie się w krótkim czasie dokładnego jej opracowania.

Dotychczas nie poświęcano należytej uwagi środkowemu horyzontowi odznaczającemu się piaskowcami magórkimi. Do tego horyzontu zalicza autor także piaskowce hołowieckie leżące pod łupkami menilitowymi.

Autor rozróżnia w oligoceńskim fliszu karpacim trzy następujące stopnie:

a). Dolne piętro, do którego należą czerwone i zielone łupki ilaste, cienkie wtrącenia warstw hie-

BÜCHERSCHAU.

Dr. Zygmunt Grzymała Bośniacki: **Der Europäische Flysch**. Abdruck von „Kosmos“ Heft 10— 11. 1911 broschiert 8—.

In der Abhandlung des Herrn Dr. Bośniacki wird die Flyschbildung der mittel- und südeuropäischer Kettengebirge in Allgemeinen und speziell der Karpathen besprochen. Die Grenzen einzelner Flysch-complexe waren bis zur neuesten Zeit sehr unsicher und vielfach nach oben und unten verschoben. Nach einer eingehenden Beleuchtung der stratigraphischen Schwierigkeiten wird der Versuch gemacht, alle die bekannten Flyschsedimente vom Neokom an bis zu dem jüngeren Tertiär in ein Schema zu bringen. Dabei wird auf den alttertiären Flysch eine besondere Rücksicht, in Folge der zu wenig bisher gewürdigten Fischfauna, genommen.

Der Kreideflysch wird nach Hoheneggers Vorgang in zwei Abteilungen: die untere und obere Kreide, gebracht. In den Bereich der unteren Kreide gehören: untere Teschener Schiefer und Kalke, Grodischter Sandstein, Wernsdorfer und Ellgotter Schichten und Godula Sandstein; — der oberen Kreide werden zugezählt: Hieroglyphen-, Ropianka- und Inoceramenschichten, schlesische Bakulitenmergel, Baszka und Spas'er Sandstein. Diese Kreidebildungen (vom Neokom an bis Senon) nehmen von West gegen Ost an Mächtigkeit immer mehr ab.

Viel mächtiger sind die tertiären Flyschbildungen entwickelt, so dass durch diese eingenommenes Areal etwa siebenfach das der cretacischen übersteigt. Dieser Flysch ist entweder auf den mitteleocänen Nummulitschichten und zwar am südlichen Rande des Karpathenzuges abgelagert, oder, wo diese fehlen, direkt auf der oberen Kreide, wie am Nordrande der Karpathen. Zu diesem Schichtencomplex gehört eine ganze Serie von oligocänen Sedimenten, wie: dünnseichtige Hieroglyphen Schichten, rothe und grüne Thone, weisse Mergel und bituminöse Menilitschiefer.

Die Ichthyofauna der Menilitschiefer deutet auf zwei altersverschiedene Horizonte, die durch eigenartige Fischfaunen charakterisiert sind. Die unteren Menilitschier gehören dem unteroligocänen System an. Als Leitfossilien dieses Horizontes werden *Palaeorhynchus giganteus*, *Clupea crenata* u. a. hervorgehoben. Der obere Horizont, ausgezeichnet durch eine noch reichhaltigere Fischfauna, wird dem oberen Oligocän (Aquithanien) zugestellt. Als wichtigste Leitfossilien dieser Stufe werden: *Clupea longimana* und *Amphisyle Heinrichi* genannt. Die Fischfauna dieses Horizontes hat noch in den tieferen Schichten der altmediterranen Sedimente ihre Vertreter, wie z. B., ausser der obgenannten *Am. Heinrichi*, genug häufige: *Proantigonia*, *Apostasis*, *Podopteryx* u. a.

Weiter folgt eine übersichtliche Zusammenstellung der Familien u. Gattungen sammt der Artenzahl der oligocänen Fischfauna, deren eingehende, nächstens erscheinende palaeontologische Bearbeitung angekündigt wird.

Zwischen beiden Menilithorizonten wurde der mittlere, durch Magóra Sandstein gekennzeichnete Horizont, bisher ausser Acht gelassen. Diesem Horizont wird auch der, die oberen Menilitschiefer unterlagernde, Hołowieckosandstein zugerechnet.

Es werden somit im oligocänen Karpathenflysch drei folgende Stufen unterschieden:

roglifowych i dolne łupki menilitowe odpowiadające piątru Bartonien i Ligurien.

b). Średnie piętro, znaczące się piaskowcami magórkimi i hołowieckimi, odpowiadające Tongien więc także średniemu oligocenowi w Niemczech.

c). Górne piętro, w których kompleks warstw wchodzi szare łupki, ciężkowickie i Kliwa piaskowce jakoteż górne łupki menilitowe,—odpowiednio do górnego oligocenu (Aquitania).

Tym trzem stopniom fliszu, które oprócz w Karpatach nigdzie indziej w Europie tak zupełnie rozwinięte nie występują, proponuje autor nazwę systemu Lechickiego, chcąc niejako podkreślić swoisty i odrębny charakter karpackiego fliszu trzeciorzędnego. Dalej omawia autor jeszcze inne analogiczne, apenińskie (Silo, Poretta) i alpejskie serye fliszowe (Greifenstein, Höflein itd.) i porównuje z fliszem karpackim.

W drugiej części rozprawy omawia autor równocześnie heteropiczne osady trzeciorzędu w Europie i wschodniej Azji i wyciąga wnioski co do ich pochodzenia. Wskazuje na zmianę ciepłych i zimnych prądów morskich jakoteż na plankton, z czym w najściślejszym stosunku stoi ówczesna fauna rybia równie jak się objawia jej już to borealny, już to południowy, już to mieszany charakter. Autor przychodzi do konkluzji, że: Uważać możemy flisz jako osad wód morskich mieszanych pod wpływem krzyżowania się, czyto obok siebie czy ponad sobą prądów ciepłych i zimnych,—względnie osad zasięgu prądów borealnych w obrębie południowej alpejsko-karpackiej geosynkliny.

„Oleum“.

Czasopismo „Ropa“ zapoczątkowało cały szereg wydawnictw naftowych. Ci, którzy dotychczas o powodzeniu polskiego pisma naftowego sądzili z zewnętrznego wyglądu „NAFTY“ przekonali się, że dobrze prowadzone czasopismo naftowe może liczyć na pomyślny rozwój i powodzenie.

Po roku pomyślnego rozwoju naszego pisma, odważyli się kapitaliści prywatni podjąć pracę wydawniczą w dziedzinie przemysłu naftowego. Nie mówimy tu o „Literaturze naftowej“ Spółce wydawniczej z o. p., która podjęła szereg pięknych wydawnictw stanowiących każde dla siebie osobną całość, lecz o czasopismach naftowych. I tak z końcem lutego br. zaczął we Lwowie wychodzić dziennik naftowy a przed dwoma tygodniami ujrzało światło kontuarów naftowych czasopismo „OLEUM“ przewodnik w przemyśle naftowym, wychodzący co soboty w Drohobycz.

Pismo to, mające charakter czysto handlowy, zaspokoi odczuwany brak dobrego informatora handlowo-naftowego a jako wydawane również w języku niemieckim, stanie się niewątpliwie łącznikiem i pośrednikiem handlowym między naszym przemysłem naftowym a kapitałem zagranicznym.

Nazwiska redaktorów „OLEUM“ pp. Dra Władysława Szujskiego i Dra Maryana Rosenberga obiecują wiele.

a) untere Stufe, zu welcher die rothen und grünen Thonschiefer, dünnbankige Hieroglyphenschichten und untere Menilschiefer gehören, — entsprechend dem Bartonien und Ligurien;

b) mittlere Stufe, gekennzeichnet durch Magóra- und Hołowiecko-Sandsteine, — entsprechend dem Tongrien also auch dem mittleren Oligocän in Deutschland;

c) obere Stufe, in deren Schichtencomplex: graue Schiefer, Ciężkowicer und Kliwa-Sandsteine und obere Menilschiefer hineintreten, — entsprechend dem oberen Oligocän (Aquitania).

Diesen drei Stufen, die in keinem anderen Flyschgebiete von Europa als nur in den Karpathen vollständig entwickelt sind, wird eine neue Benennung „lechitisches System“ vorgeschlagen. Es werden ferner noch andere analoge, appeninische (Silo, Poretta) und alpine Flyschbildungen (Greifenstein, Höflein u. s. w.) besprochen und mit Karpathischen parallelisiert.

Im II. Teil dieser Abhandlung werden die contemporären heteropische Tertiärablagerungen in Europa und in Ostasien besprochen und daraus Schlüsse auf ihre Bildungsweise gezogen. Es wird auf den Wechsel kalter und warmer Meeresströmungen, die sehr wichtige Planktonbildung u. s. w. hingewiesen, womit auch in innigster Verbindung die damalige Fischfauna steht, so wie sich auch ihr bald borealer, bald südlicher, bald gemischter Charakter zwangslos erklärt. Als Schlussfolgerung ergibt sich nun: Die ganze bekannte Flyschbildung ist eine Meeresablagerung, die unter dem Einfluss der neben- und untereinander sich kreuzenden warmen und kalten, beziehungsweise borealen, den ehemaligen Geosynklinalen zugewendeten, Meeresströmungen entstanden war.

„Oleum“.

Die Zeitschrift „Ropa“ hat einen Impuls zu einer Reihe von Petroleumpublikationen gegeben. Diejenigen, welche bis nun über den Erfolg einer polnischen Petroleumzeitschrift gezweifelt haben, haben sich überzeugt, dass eine gut geführte Petroleumzeitschrift auf Erfolg und schnelle Entwicklung rechnen kann.

Ein ganzes Jahr ist seit der Erscheinung der ersten Nummer der „Ropa“ verflossen bevor sich einige Privatkapitalisten zur Herausgabe von Petroleumzeitschriften entschlossen. Wir sprechen hier nicht von der „Petroleum Litteratur“ Verlagsgesellschaft m. b. H. welche die Herausgabe einer Reihe von schönen Petroleumwerken unternahm, sondern von den Petroleumzeitschriften. Gegen Ende Februar d. J. erschien in Lemberg die erste Nummer eines Petroleumjournals und vor zwei Wochen erblickte das Licht der Petroleumkontore das Wochenblatt „OLEUM“ ein am jeden Samstag in Drohobycz erscheinender Anzeiger für die Petroleum-Industrie.

Dieses Blatt, welches einen rein kommerziellen Charakter hat, wird den Platz eines guten und seit Langem mangelnden Führers und Informators in der Petroleumindustrie einnehmen und, da es auch in deutscher Sprache publiziert wird, wird es hoffentlich zu einem Handelsvermittler zwischen unserer Industrie und dem ausländischen Kapital, werden.

Allerdings, die Namen der Redakteure des „Oleum“ der Herren Dr. Władysław Szujski und Dr. Maryan Rosenberg lassen uns von dieser Zeitschrift Vieles erwarten.

Z RUCHU WIERTNICZEGO.

Ruch wiertniczy w Galicyi zaczyna z wiosną bić żywszym tętnem, a w ostatnich czasach objął także Schodnicę, gdzie wszystkie już prawie terena rozkupiono i potworzono Spółki wiertnicze. W najbliższym czasie rozpocznie się montowanie nowych szybów. Szyb Heimberga produkuje stale $1\frac{1}{4}$ cysterny na dobę z głębokości 268 m. Szyb Nr. 2 ma być założony w odległości 80 m. od Nr. 1-ego. Szyb firmy Zahn i Weinstock osiągnął już głębokość 120 m. Dotychczas zgłoszono: Akc. Tow. „Schodnica“ 4 szyby, „Galicya“ 3 szyby, Halpern i Ska 1 szyb. Obecna dzienna produkcja szybów schodnickich wynosi: Heimberg I. $1\frac{1}{4}$, Schodnica 5, Galicya $1\frac{3}{4}$, Backenroth $1\frac{1}{2}$, Brzozowski $\frac{1}{2}$ wag. dziennie.

Szyb „Viribus Unitis“ inż. Klarfelda w Ropnem koło Mraźnicy osiągnął głębokość 100 m. Wiercenia firmy Waterkeyn postępują normalnie: szyb w Krasnem ma około 400 m. Również oba szyby w Dołhołuce osiągnęły mniej więcej tę samą głębokość. W obu tych miejscowościach zaczynają występować słabe gazy. Szyb Gal. Karpackiego Tow. naft. w Jaworowie pow. Turka nad granicą węgierską osiągnął głębokość 250 m. i okazuje wybitne ślady ropy. Szyb w Jaworze firmy Oil Fields Co. w tym samym powiecie turczańskim osiągnął głębokość 260 m. Wiercenie w Wielopolu koło Sanoka znajduje się obecnie w głębokości około 500 metrów. W Iwoniczu na kopalni Dr. Ślaczki produkcja utrzymuje się stale na wysokości 10 baryłek dziennie. Urycka Ska naftowa zaczęła pogłębiać szyb Nr. 53 w Uryczu. Wiercenie firmy „Erdölwerke Galizien“ w Kobylanach znajduje się w głębokości 45 m. Firma Sroczyński i Ska kończy montowanie drugiego szybu w Bitkowie. Szyb Tow. naftowego „Sołotwina“ w Staruni wiercony przez p. Wit Sulimirskiego osiągnął głębokość 689 m w 7" rurach. Wiercenie przechodzi obecnie łożysko solny z piaskowcem kwarcowym i kalcytem. Głębokość szybu Ski Alliance Ltd. w Dobrohostowie wynosi 750 m. zaś w Perehińsku szyb Nr. I. 537 Nr. II, 288 m. Szyb Dźwiniackiej Spółki terenowej w Dźwiniaczu osiągnął głębokość 832 m.

Dzienna produkcja ropy Borysławia-Tustanowice utrzymuje się w marcu na wysokości 350 cysterny dziennie. Najwydatniejszymi szybami są obecnie: Opeg I. z $16\frac{1}{2}$, Dorrit z 15, Rockefeller z 12, Marya Teresa III z 16, Izabella z 16, Paryż z 8, Marya I z 9, Karpaty Dąbrowa IV. z 6-7, Bukowice XXII z 6, Urycka Ska Feuerstein IV z 8, wagonami dziennie.

TELEFON 172.

TELEFON 172.

HENRYK DREJER

odlewnia żelaza, metali i warsztaty mechaniczne w Drohobyczu

wykonuje wszelkie roboty w zakresie wiertnictwa wchodzące, jak również roboty budowlane i konstrukcyjne.

DIE BOHRTÄTIGKEIT.

Die Bohrtätigkeit in Galizien scheint heuer mit dem Frühjahr neu aufzuleben. Eine der letzten Erscheinungen dieses Erwachens ist Schodnica, wo bereits alle brauchbaren Terrains verkauft wurden. Es wurden viele neue Bohrgesellschaften gegründet, welche in der nächsten Zukunft die Montage neuer Schächte anfangen werden.

Den Antrieb zu dieser Bewegung gab der Schacht Heimberg I. welcher von einer Tiefe von 268 m. anfangs 2 und jetzt 1 bis $1\frac{1}{4}$ Waggons pro Tag produziert. Schacht Nr. II. wird demnächst in einer Entfernung von 80 m. von Nr. I. angelegt. Bei der Bergbehörde wurden folgende neue Bohrungen angemeldet: A. G. „Schodnica“ 4 Schächte, „Galicia“ 3 Schächte, Halpern & Co. 1 Schacht. Die gegenwärtige Tagesproduktion der Schodnicaer Schächte beträgt: Heimberg I. $1\frac{1}{4}$, Schodnica 5, Galicia $1\frac{3}{4}$, Backenroth $1\frac{1}{2}$, Brzozowski $\frac{1}{2}$ Waggon.

Der Schacht Viribus Unitis des Ing. Klarfeld in Ropne bei Mraźnica hat eine Tiefe von 100 m. erreicht. Die Bohrungen der Firma Waterkeyn schreiten normal vor sich: die Bohrung in Krasne ist zka. 400 m. tief, und ungefähr dieselbe Tiefe wurde bei den Bohrungen in Dołhołuka erreicht. In beiden diesen Ortschaften werden von Zeit zu Zeit schwache Gase bemerkbar. Der Schacht der Galiz. Karpathen Petroleum A. G. in Jawora Bez. Turka an der ungarischen Grenze erreichte eine Tiefe von 250 m. und zeigt starke Oelspuren. Der Schacht der Oil Fields Co. Ltd. in Jawora erreichte eine Tiefe von 260 m. Die Bohrung in Wielopole ad Sanok befindet sich gegenwärtig in einer Tiefe von zka. 500 m. In Iwonicz auf der Grube des Dr. Ślaczka hält die Produktion von über 10 Barrels per Tag an. Die Uryczzer Gesellschaft hat mit der Vertiefung des Schachtes Nr. 53 in Urycz angefangen. Die Bohrung der Firma Erdölwerke Galizien in Kobylany erreichte eine Tiefe von zka. 50 m. Die Firma Sroczyński & Co. hat die Montage des zweiten Bohrrigs in Bitkow beendet und wird demnächst mit der Bohrung anfangen. Der Schacht der Ges. „Sołotwina“ in Starunia gebohrt von Herrn Wit Sulimirski befindet sich jetzt im Salztou mit Quarzitsandsteinen und Kalzit. Die Tiefe des Schachtes beträgt 689 m. in 7" Röhren. Die Bohrung der Ges. Alliance Ltd. in Dobrohostów ist 750 m. tief die in Perehińsko Nr. I. 537, Nr. II. 282 m. Der Schacht der Dźwiniaczter Terrangesellschaft in Dźwiniacz erreichte bereits eine Tiefe von 832 m.

Die Tagesproduktion von Borysław-Tustanowice hält sich im März auf einem Niveau von zka. 350 Zisternen pro Tag. Die ergiebigsten Schächte sind zur Stunde: Opeg I. mit $16\frac{1}{2}$, Dorrit mit zka. 15, Rockefeller mit 12, Maria Theresia III. mit 16, Isabella mit 16, Paris mit 8, Marya I. mit 9, Karpath Dąbrowa IV. 6-7, Bukowice XXII. 6, Uryczter Feuerstein IV. mit 8, Waggons Tagesproduktion.

WILHELM SUSSMANN

BIURO SPEDYCYJNE

SKŁAD OLEJÓW MASZYNOWYCH, WĘGLA KAMIENNEGO I ARTYKUŁÓW USZCZELNIĄCYCH.

BORYSŁAW, ul. Wołaniecka obok warsztatów Zdanowicza.

Telefon Nr. 214.

Telefon Nr. 214.

WYKAZ PRODUKCJI ROPY BORYSŁAWIA I TUSTANOWIC ZA MIESIĄC LUTY 1912.
ROHOELPRODUKTIONS-AUSWEIS VON BORYSŁAW UND TUSTANOWICE FÜR DEN
MONAT FEBRUAR 1912

Borysław.

Aleksander	vide Segal i Ska	—
Albert	" Triumph	—
Bianka II		21.36
Blochówka		37.77
Borysławski		19.97
Berta		—
Fanto Dawidman		12.08
" Kornhaber		17.40
" Tomasz		9.69
" Feniks		7.29
Felicyan		16.45
Galicja		53.93
Georg		15.97
Dr. Goldhammer	Kazimierz	49.14
	Koppel	9.65
		58.79
Halka		1.83
Gal. Kasa Oszcz.		29.48
Jasiennicki		68.68
Jeanetta		45.50
Johanna		78.72
Ludwik		50.67
Maurycy		48.13
Natan		35.29
Oskar		44.66
Port Artur		10.81
Ratoczyn		70.68
Sobieski		92.85
Szczepanowski		1.00
Schodnica		3.18
Szczur		7.90
Segel i Ska	Aleksander	14.40
	Ural	15.94
		30.34
Triumph Petr. Ges.	Albert	99.44
	Leon	69.14
		168.58
Wittig i Ska		11.59
Zbyszko		56.60
Zgoda		61.74
	Razem:	1188.93

Tustanowice.

Agata		27.18
Alfa Petr. Ges.	Pluto	24.92
		24.92
Bronisław		7.07
Brauns-Berman	Jawa	68.41
	Oil-City	13.31
		81.72
Cecylia		1.95
Chocim		—
Carpathian	Długosz Łaszcz I	9.00
	" II	67.99
	Fenomen	16.00
	Gal. Ska I	18.00
	" II	16.00
	" IV	135.98
	Izabela	474.99
	Katarzyna	90.99
	Łaszcz i Ska	26.01
	Niagara	9.00
Do przeniesienia		863.86
Übertrag		863.86

Z przeniesienia 863.96
Fürtrag . . .

Oleum		64.70
Popperowa I		35.98
" II		74.00
Władysław I		28.01
Wygoda		7.00
Wisła		6.00
		1079.65
Dembowski	Dembowski	104.90
	Felicyan II	127.72
		232.62
Dziunia		70.20
Edward-Paulus		170.90
Elgin		55.70
Eleonora	vide Vereinigte	—
Ernestyna		14.09
Emanuel		1.99
Elizeum	vide Triumph	—
Emil		14.47
Eugeniusz		4.42
Elsa	vide Vereinigte	—
Erdölwerke I		37.00
" VI		18.02
" VII		31.03
" IX		44.01
		130.06
Feniks		40.60
Fenomen	vide Carpathian	—
Felicyan	" Dembowski	—
Filip II.	" Johanna	—
Frania		14.66
Fanto IV		1.98
" V		7.23
" VI		8.96
" VII		37.77
" VIII		106.40
		162.34
Galicja	Alfred	126.58
	Antoni I	38.56
	" II	92.52
	Galicja	65.09
	Juliusz	12.40
	Kamilla	2.65
	Leon	10.87
	Tadeusz I.	27.25
	" II.	9.71
	Wiliam I	11.33
	" II	34.27
		431.23
Georg	vide Johanna	—
Gal. Ska naft.	" Carpathian	—
Gertruda		6.04
Dr. Goldhammer	Sycylia	27.39
	Złotka	7.02
		34.41
Hansagluck		42.04
Hannashall		19.61
Henryk		14.84
Herman	vide Mert. Lieb. Bard.	—
Hilda	" Triumph	—
Hucul		25.40
Ignacy		9.29
Inflanty		16.62
Izabela	vide Carpathian	—

Nr. 5		ROPA		86
Jakób		11.47		
Johanna	Georg 18.86		Z przeniesienia	206.27
	Filip 17.04		Fürtrag . . .	4950.27
	Posejdon 3.78		Dorrit 130.24	
	Sas 6.93	46.61	Eileen 21.05	
			Maisel 23.17	
			różne 4.44	385.17
Karpaty		663.45		
ks. Sapieha		238.52	Rockefeller	256.39
Kamilla	vide Galicia	—	Rosa	3.36
Katarzyna	vide Carpathian	—	Rozwadów	7.88
Kometa		2.34	Śląsko	vide Vereinigte
Kinga		2.82	Sycylia	" Goldhammer
Kujawy	vide Vereinigte	—	Tadeusz	" Galicia
Lesław		1.99	Tsuschima	
Liliom	vide Vereinigte	—	Tristan	13.46
Lillien	" "	—	Teresia	7.52
Litwa	" Montan	—		2.93
Luise		52.96	Tryumf Petr. Ges.	Bohemia 11.06
Marya		212.66		Eliseum 19.24
Mamcia		4.55		Hilda 44.73
Minerwa		10.04		M. Teresa I 7.86
Marya Teresa	vide Triumph	—		" II 4.94
Mina		—		" III 324.15
Mert. Lieb. Bard	Alois 48.48		Tryumph I	74.86
	Herman 23.99	72.47	" II	3.98
				490.82
Meta		30.89	Virgo	12.54
Montan	Gliński 103.70		Urycz Schreier	4.10
	Litwa 93.30	197.00	" Feuerstein	224.37
			Vereinigte	
Nowina		—	Eleonora	33.18
Niagara	vide Carpathian	—	Elsa	35.70
Nafta	Nafta I 58.38		Kujawy	22.34
	" II 128.15		Naura	22.77
	" III 27.39		Liliom	267.50
	" IV 114.22		Lillen	3.21
	Jan Kanty 67.07		Śląsko	16.02
	Sarmacya 168.87	564.08	Nowina	10.81
			Opeg I	444.78
Oil City	vide Brauns Bermann	—	" II	38.73
Opeg I II	" Vereinigte	—	Wiktor	9.97
Otylia		10.52		905.01
Parnes		11.01	Williams	40.26
Paryż		82.87	Wilno	26.59
Posejdon	vide Johanna	—		7330.67
Premier Petr. Ges.	Borak 128.28		Ropa łapana:	
	Dereżyce 41.93		Aufgefangenes Rohöl	Scholz 3.23
	Hubicze 36.06			Towarnicki 5.95
				Buszyński 89.20
				98.38
Do przeniesienia	206.27	4950.27	razem:	7429.05
Übertrag . . .			zusammen:	

Produkcya Borysławia 1188.93
 „ Tustanowic 7429.05
 produkcyja ogólna wynosi)
 Gesamtproduktion) 8617.98

SPRAWOZDANIE PATENTOWE ZESTAWIONE PRZEZ BIURO PATENTOWE INŻYNIERA STANISŁAWA DZBAŃSKIEGO WIEDEN VII/2 LINDENGASSE 2.

W c. k. austriackim urzędzie patentowym wyłożono następujące zgłoszenia patentowe z terminem wnoszenia zarzutów w przeciągu dwóch miesięcy od daty ogłoszenia:

15. lutego 1912.

Kl. 81. b. Grümer & Grimberg, Ska z o. p. w Bochum. Urządzenie do magazynowania wielkich ilości łatwo zapalnych płynów i do ich częściowego odpuszczania.

1. marca 1912.

Kl. 23. c. Seidenschnur Fryderyk, chemik w Charlottenburgu. Sposób postępowania do przeróbki surowej ropy.

Kl. 30. c. Dimeg Franc. technik dentyst. w Gracu. Przenośna dmuchawka do opalu płynnego przy zastosowaniu gorącego powietrza.

Kl. 84. Frankignoul Edgar, przemysłowiec w Lüttich. Urządzenie do prowadzenia rur przy głębokim wierceniu.

W król. węgierskim urzędzie patentowym wyłożono:

15. lutego 1912.

Martini & Hünecke w Berlinie. Aparat bezpieczeństwa do ssania łatwozapalnych płynów.

W król. niemieckim urzędzie patentowym wyłożono następujące zgłoszenia patentowe:

1. lutego 1912.

Kl. 24. e. Glasgow Artur Graham, Richmond, Virginia, S. zjedn. A. P. Sposób postępowania i przyrząd do wytwarzania karburowanego gazu wodnego, gdzie olej karburacyjny podczas trwania procesu wytwarzania gazu jest ogrzewany przez skarburowany gaz wodny.

12. lutego 1912.

Kl. 4. c. Zabezpieczenie odwrotu przy naczyniach na płynny opał, z których materiał palny odpuszcza się za pomocą ciśnienia gazu.

Kl. 23. b. Bataafsche Petroleum Matschappy w Hadze. Sposób do wyprodukowywania teru kwasowego wytwarzającego się przy rafinowaniu ropy.

19. lutego 1912.

Kl. 12. i. Battig Rudolf, Sodingen w Westfalii. Sposób czyszczenia kwasu odpadkowego z benzolu przez przegotowywanie kwasu.

22. lutego 1912.

Kl. 4. g. Dr. Schwarz Paul i Dr. Klarfeld Henryk we Lwowie. Sposób zastosowania do użytku w palnikach płynnego opalu z wodną emulsją.

Kl. 18. c. New Departure Manufacturing Comp. Bristol Am. Półn. Sposób i przyrząd do zwęglania powierzchni żelaznych przedmiotów za pomocą gazów lub par zawierających węglany, które wytwarza się przez przegazowanie węglowodorów.

26. lutego 1912.

Kl. 24. b. Koczwaro Stefan, Strassburg, (Prusy zach.) Palnik ropny do celów opałowych.

PATENTBERICHT MITGETEILT VOM PATENTANWALTSBUREAU INGENIEUR STANISLAUS RITTER VON DZBANSKI, WIEN VII/2., LINDENGASSE 2.

Nachstehende Patentanmeldungen wurden beim k. k. österreichischen Patentamt ausgelegt:

Einspruchsfrist zwei Monate vom Tage der erfolgten Bekanntmachung.

Am 15. Februar 1912.

Kl. 81. b. Grümer & Grimberg, Ges. m. b. H. in Bochum. Anlage zur Lagerung grösserer Mengen feuergefährlicher Flüssigkeiten und Abgabe derselben in Teilmengen.

Am 1. März 1912.

Kl. 23. c. Seidenschnur Friedrich, Chemiker in Charlottenburg. „Verfahren zur Verarbeitung von Rohpetroleum“.

Kl. 30. c. Dimeg Franz, Zahntechniker in Graz. „Tragbarer Heissluftbläser für flüssige Brennstoffe“.

Kl. 84. Frankignoul Edgar, Industrieller in Lüttich. „Einrichtung zur Führung der Einsatzrohre bei Tiefbohrungen“.

Nachstehende Patentanmeldungen wurden beim königl. ungar. Patentamt ausgelegt:

Am 15. Februar 1912.

Martini & Hünecke in Berlin. „Sicherheitsapparat für Saugeinrichtungen der feuergefährlichen Flüssigkeiten“.

Nachstehende Patentanmeldungen wurden beim kaiserl. deutschen Patentamt ausgelegt:

Am 1. Februar 1912.

Kl. 24. e. Glasgow Arthur Graham, Richmond, Virginia, V. St. A. „Verfahren und Vorrichtung zur Erzeugung von karburiertem Wassergas, worin das Karburieröl während der Dauer der Gaserzeugung durch das karburierte Wassergas vorehitzt wird“.

Am 12. Februar 1912.

Kl. 4. c. Michealis Dr. Ludwig, Berlin. „Rückschlagsicherung an Verbrauchsgefässen für flüssigen Brennstoff, aus denen der Brennstoff mit Druckgas gefördert wird“.

Kl. 23. b. Deb. Bataafsche Petroleum-Matschappy, Haag (Holland). „Verfahren zur Aufarbeitung des bei der Petroleumraffination entstehenden Säureteers“.

Am 19. Februar 1912.

Kl. 12. i. Battig Rudolf, Sodingen in Westf. „Verfahren zur Reinigung der Abfallsäure aus den Benzolbetrieben durch Aufkochen der Säure“.

Am 22. Februar 1912.

Kl. 4. g. Schwarz Dr. Paul, Berlin und Klarfeld Dr. Heinrich, Lemberg. „Verfahren zum Betriebe von Brennern mit einer wässerigen Emulsion flüssigen Brennstoffs“.

Kl. 18. c. New Departure Manufacturing Company, Bristol V. St. A. „Verfahren nebst Vorrichtung der Oberflächenkohlung eiserner Gegenstände mittels kohlenstoffhaltiger Gase oder Dämpfe, die durch Vergasen von Kohlenwasserstoffen gebildet werden“.

Am 26. Februar 1912.

Kl. 24. b. Koczwaro Stefan, Strassburg, (Westpr.) „Ölbrenner für Heizzwecke“.

GALICYJSKA SPÓŁKA HANDLOWA DLA ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH Ska z ogr. por. w DROHOBYCZU.

Utrzymuje na składach
w BORYSŁAWIU, na WOLANCE,
w TUSTANOWICACH i w NADWÓRNEJ.

RURY HERMETYCZNE POMPOWE,
GAZOWE I WODOCIĄGOWE,
spajane i bez szwu, z walcowni rur
ALBERTA HAHNA w BOGUMINIE,
i wszelkie połączenia do tychże.

:-: Kotły i maszyny z fabryki L. ZIELE-
NIEWSKI i Ska, Tow. Akc. w Krakowie.
Pompy parowe firmy WEISE & MONSKI
Halle a/S. - - - - -

Dynamo-maszyny i urządzenia elektryczne
z fabryki austriackich zakładów SIEMENS
& SCHUCKERT. - - - - -

Maszyny parowe do tychże oryginalne
angielskie firmy TANGYES LTD.
w Birmingham. - - - - -

Kompletne ŻÓRAWIE WIERTNICZE
różnych systemów oraz przybory
i narzędzia wiertnicze, LINY stało-
wo-druciane i manilowe. Pasy wiel-
błędzie, bawełniane i skórzane.
Materiały uszczelniające i izo-
lacyjne. Kompletne urządzenia
oświetlenia elektrycznego; kom-
pletne urządzenia kuzienne.
Przybory i artykuły techniczne.

TOWAR NAJLEPSZEJ JAKOŚCI. CENY KONKURENCYJNE.

ZAWIADOMIENIA WYDZIAŁU ZWIĄZKU TECHNIKÓW WIERTNICZYCH W BORY- SŁAWIU. — (VEREINSNACHRICHTEN).

Sprawozdanie z posiedzenia Wydziału Z. T. W. z dnia 16. lutego 1912. Na posiedzeniu tem uchwalono delegować kol. Dunkę i Słotwińskiego na odbyć się mającą konferencję w sprawie zmiany nowych przepisów górniczo-policyjnych. Polecono kol. skarbnikowi wysłać na ręce Związku Producentów Ropy 100 koron jako dar na cele dobroczynne z okazji nominacji JE. Władysława Długosza ministrem. Akceptowano umowę komitetu redakcyjnego z Domem naftowym Oskar Loewenherz i Ska, co do wydawania dziennych sprawozdań z produkcji ropy. Uchwalono przejść do porządku dziennego nad sprawą Witkowera, który miał rozsiewać pogłoski, jakoby Z. T. W. oficjalnie popierał jego wykazy. Do Komitetu redakcyjnego wybrano w miejsce kol. Szujskiego kol. Nowickiego. W sprawie Szkoły górniczej i egzaminów na kierowników uchwalono na wniosek kol. Hendricha i Dunki, po zebraniu dat statystycznych co do ilości kierowników odpowiedzialnych i kandydatów na tychże przyjąć na Walne Zgromadzenie z wnioskiem w interesie naszym zawodowym w sprawie zawieszenia borysławskiej szkoły wiertniczej na przeciąg lat 3-ch, jako kształcącej kierowników, z pozostawieniem tejże szkoły jako kursów mających uzupełnić znajomości techniczne wiertaczy i dozorców. W sprawie ankiety zwołanej przez Delegację Związku Górników i Hutników polskich na dzień 24. bm. w Krakowie uchwalono zakomunikować na ręce tej Delegacji, iż „Związek uznaje rychłe utworzenie wyższych studiów górniczych w kraju jako pilną i niezbędną potrzebę społeczeństwa polskiego“. Polecono kol. Hendrichowi i Duncce uczęszczać na posiedzenia kuratorji szkoły górniczej. Polecono kolegom Hendrichowi, Duncce i Słotwińskiemu osobiście zawiadomić Urząd górniczy o składzie Wydziału Związku T. W. Uchwalono wziąć udział 25. lutego we wiece Urzędników naftowych w sprawie Kasy chorych, Walne Zgromadzenie wyznaczono na dzień 27. lutego o godz. 5 popoł.

Sprawozdanie z posiedzenia Wydziału Z. T. W. z dnia 23. lutego 1912. Obecni koledzy z Wydziału: Hendrich, Kowalski, Dunka, Glazor, Nowicki, Renefort, Tołłoczko, Ramoszyński, Słotwiński i Hawranek. Nieobecny kol. Styber. Z poza Wydziału obecni kol. Bachowski, Gerzabek, Górecki, Grzywieński i Wieleżyński. Na posiedzeniu tem uchwalono: Zaprosić kol. Szczepanowskiego, Lenieckiego, Hendricha, Dunkę, Kolba, Stockera i p. Świejkowskiego na posiedzenie wspólne na piątek 1. marca o godz. 5. do lokalu Związku, celem naradzenia się nad przeprowadzeniem egzaminów na kierowników w zbliżającej się kadencji egzaminacyjnej. Po odczytaniu i przyjęciu do wiadomości wpływów przystąpiono do przyjęcia nowych członków Związku. Przyjęty został p. Krateil Jan. Przyjęto do wiadomości sprawozdanie skarbnika ze stanu finansowego Towarzystwa i uchwalono zamknięcie rachunkowe rozdać członkom na Walnem Zgromadzeniu. Przyjęto do wiadomości, że deklarowany przez członków fundusz gwarancyjny wynosi K. 3450.

Sprawozdanie z posiedzenia Wydziału Z. T. W. z dnia 1. marca 1912. Na posiedzeniu tem, ukonstytuował się wybrany na ostatni Walnem Zgromadzeniu Wydział Z. T. W. w ten sposób, że poje-

dyńczym członkom Wydziału przydzielono następujące referaty: Prezes: kol. Styber i zastępcy prezesa Kol. Dunka i Słotwiński objęli reprezentację Z. T. W. wobec Urzędu górniczego. Kol. Ramoszyński: Skarbnik, kol. Nowicki: Sekretarz, kol. Hendrich: referat szkoły i egzaminów, kol. Mermon: rysunki, kol. Kobak: bibliotekarz, kol. Stocker Ludwik: statystyka kierowników i koziarstwo, kol. Tołłoczko: sprawy ogólne bieżące, kol. Kowalski: sprawy wydawnicze kalendarza, kol. Haczewski: statystyka szybów. Komisja redakcyjna: Koledzy Dunka, Hendrich, Kowalski, Nowicki, Ramoszyński. Po omówieniu różnych spraw wynikłych z ostatniego Walnego Zgromadzenia uchwalono zaaprobować przedłożony przez kol.

Włodarczyka profil mający wkrótce wyjść z druku nakładem Spółki wydawniczej „Literatura naftowa”. Połocono kol. Hendrichowi zająć się opracowaniem memoriału do kuratorji Szkoły wiertniczej, zaś kol. Stockerowi oddano sprawę zmiany przepisów górniczo-policyjnych.

Podali się na członków Z. T. W.: Pp. Dr. Stanisław Olszewski, Henryk Konstanty Gross, Adolf Sikora i Petion Kazimierz.

Zamiast wieńca na trumnę kolegi Aleksandra Kłafena, złożył Wydział Z. T. W. na ręce Prof. Dra Józefa Wiczkowskiego K. 50.— na Sanatorium dla chorych gruźlicznie.

**SPRAWOZDANIE ZAPRZYSIĘŻONEGO SEN-
ZALA ALFONSA GOSTKOWSKIEGO LWÓW,
PASAŻ HAUSMANA L. 1. NR. TEL. 1059.**

**BERICHT DES BEEIDETEN SENSALEN
ALFONS GOSTKOWSKI LEMBERG, PAS-
SAGE HAUSMANN Nr. 1. TELEF. Nr. 1059.**

Data Datum	15/II.	29/II.	31/III.	III. — IV. V.	IV. — V. VI.	IV. — 1912 III. — 1913.
7. II. 1912	421—422	423—424	427—428	429—430	431—433	440—450
8. „ „	423—424	424—425	428—429	„ „	„ „	„ „
9. „ „	421—422	423—424	427—428	„ „	„ „	„ „
10. „ „	„ „	„ „	„ „	„ „	„ „	„ „
11. „ „	420—421	422—423	426—427	„ „	„ „	„ „
12. „ „	421—422	423—424	428—428	„ „	„ „	„ „
13. „ „	„ „	„ „	„ „	„ „	„ „	„ „
14. „ „	„ „	„ „	„ „	„ „	„ „	„ „
15. „ „	425—426	427—428	431—432	433—434	435—436	445—455
16. „ „		428—429	433—434	435—436	437—438	„ „
17. „ „		429—430	434—435	436—437	438—439	„ „
18. „ „		427—429	432—433	434—435	436—437	„ „
19. „ „		425—426	428—430	432—434	435—436	„ „
20. „ „		428—429	432—433	434—435	436—437	„ „
21. „ „		„ „	„ „	„ „	„ „	„ „

**Zwracamy uwagę naszych czytelników
na inseraty umieszczone w naszym piśmie.**

**Die P. T. Leser werden auf den Annon-
centeil unserer Zeitschrift aufmerksam ge-
macht.**

WIADOMOŚCI OSOBISTE.

P. Zenon Ciepielowski objął kierownictwo szybów Nr. IX i XI firmy „Erdölwerke Galizien“ w Tustanowicach.

Kol. Włodzimierz Jasieński objął kierownictwo szybów Nr. V, VIII, X, XIV i XX firmy „Erdölwerke Galizien“ w Tustanowicach.

Kol. Roman Grzywieński objął kierownictwo kopalni „Klara“, „Popielanka“ i „Maksymilian“ w Tustanowicach.

Kol. Kułak Jan objął kierownictwo kopalni „Bohemia“ i „Waliszko“ w Tustanowicach.

Kol. Kazimierz de Laveaux objął kierownictwo kopalni „Parkinson“ (Clay) w Tustanowicach.

Kol. Henryk Rudzki objął kierownictwo kopalni „Józef“ i „Nowina“ w Tustanowicach.

P. Leo Beer, został mianowany pełnomocnikiem firmy „Erdölwerke Galizien“.

P. Arpad Csonka i Dawid Hartenstein, zostali mianowani dyrektorami firmy Rohölhandelsgesellschaft sp. z o. p.

Kol. Benjamin Perl binder objął kierownictwo kopalni „Felicia“ i „Renata“ w Tustanowicach.

We Wiedniu zmarł w 66. roku życia **Fryderyk Fanto** znany przemysłowiec naftowy, jeden z założycieli rafinerii nafty w Pardubicach i członek zarządu licznych towarzystw naftowych.

Inż. Juliusz Falkowicz ekspert dla spraw naftowych w Londynie, bawił w ubiegłym tygodniu w Borysławiu w interesach angielskich Towarzystw naftowych.

P. Stanisław L'Etanche, kierownik kopalni Towarzystw: Société Française des Petroles Ltd. i The Takinta Oil Co. Ltd. w Bonyjere i Adoo Fishing Village w Afryce Zachodniej (Goldcoast) przybył na trzy miesięczny urlop do Galicji i bawi obecnie w Borysławiu.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Akc. tow. dla przemysłu naftowego „Trzebinia“ otrzymała od rządu pozwolenie na wydanie 4400 nowych akcji po 500 koron, które podwyższą kapitał zakładowy Towarzystwa na 6 milionów koron.

The Continental Oil Co., jedno z dawniejszych pomocniczych Towarzystw sławnego „Standardu“ ogłosiła wypłatę 50% dywidendy od kapitału 300.000 dolarów.

Dnia 16. lutego 1912 zawiązała się nowa spółka naftowa która nabyła pg. 947/3 i 960/1 około 3 morgów pola w Ratoczynie w Borysławiu. Reprezentantami Spółki są pp. hr. Franciszek Zamoyski, Wit Sulimirski, Piotr Szczepański i inż. gór. Tomasz Łaszcz. Kapitał zakładowy w kwocie 400.000 kor. ma być oprócz wkładów powyższych udziałowców zebrany w drodze subskrypcji. Spółka ta zamierza na powyższych parcelach wiercić na razie 1 szyb.

PERSONALNACHRICHTEN.

Herr Zenon Ciepielowski hat die Betriebsleitung der Schächte IX und XI der Firma „Erdölwerke Galizien“ in Tustanowice übernommen.

Herr Włodzimierz Jasieński hat die Betriebsleitung der Nr. V., VIII., X., XIV. und XX. in Tustanowice derselben Firma, übernommen.

Herr Roman Grzywieński hat die Betriebsleitung der Grube „Klara“ in Tustanowice übernommen.

Herr Johann Kułak hat die Leitung der Gruben „Bohemia“ und „Waliszko“ in Tustanowice übernommen.

Herr K. de Laveaux übernahm die Leitung der Grube „Teodora Wanda“ in Tustanowice.

Herr Konrad Zakrzewski hat die Betriebsleitung der Grube „Parkinson“ (Clay) in Tustanowice übernommen.

Herr Heinrich Rudzki hat die Betriebsleitung der Gruben „Josef“ und „Nowina“ in Tustanowice übernommen.

Herr Leo Beer wurde zum Bevollmächtigten der Firma „Erdölwerke Galizien“ ernannt.

Herren Arpad Csonka und David Hartenstein sind zu Direktoren der Rohölhandelsgesellschaft in Wien ernannt.

Herr Benjamin Perl binder hat die Betriebsleitung der Gruben „Felicia“ und „Renata“ in Tustanowice übernommen.

In Wien ist im Alter von 66 Jahren Herr **Friedrich Fanto**, der bekannte Petroleumindustrieller, der Mitbegründer der Pardubitzer Mineralö Raffinerie und Verwaltungsrat vieler Petroleumgesellschaften, gestorben.

Herr Ing. J. R. Falkowicz Petroleumexpert aus London weilte während der vergangenen Woche in Borysław in Geschäftsangelegenheiten.

Herr Stanisław L'Etanche, Betriebsleiter der Gesellschaften Société Française des Petroles Ltd. und The Takinta Oil Co. Ltd. in Bonyjere und Adoo Fishing Village, in Westafrika (Goldküste) hat einen dreimonatlichen Urlaub angetreten, und weilt zur Stunde in Borysław.

HANDELSNACHRICHTEN.

Die Aktiengesellschaft für Petroleum-Industrie „Trzebinia“ erhielt von der Regierung die Einwilligung zur Ausgabe von 4400 Stück neuer Aktien zu 500 Kronen, wodurch das Stammkapital der Gesellschaft auf 6 Millionen Kronen erhöht wird.

The Continental Oil Co., bekanntlich eine der früheren Tochtergesellschaften der „Standard Oil Co.“ hat auf ihr Aktienkapital von 300.000 Dollar eine 50%-ige Dividende erklärt.

Am 16. Februar wurde in Lemberg eine neue Petroleumgesellschaft gegründet, welche auf den in Ratoczyn bei Borysław erworbenen 4 Joch Terrain, eine Bohrung anfangen wird. Die Gründer der Gesellschaft sind Herr Graf Franz Zamoyski, Wit Sulimirski, Piotr Szczepański und Bergingenieur Thomas Łaszcz. Das Kapital der Gesellschaft beträgt K. 400.000 und wird teilweise von den Gründern, teilweise im Wege einer öffentlichen Subskription eingezahlt.

RÓŻNE WIADOMOSCI.

W lutym przetłoczono z Borysławia i Tustanowic następujące ilości ropy:

Rurociągiem Gal. Karpackiego akc. tow. naft.	1524 cyst.
Zjednoczonych tow. Magaz.	5333 "
Tow. Braganza	572 "
Tow. „Montan“	89 "
Tow. „Galicya“	150 "

Razem 7668 cyst.

Ekspedycja ropy ze stacji Borysław wynosiła w lutym 9160 wagonów.

Od 1. do 7. bm. włącznie, wyeksperymentowano ze stacji Borysław 2675 cystern ropy.

Ogólna produkcja Borysławia i Tustanowic za pierwszy tydzień marca (1.—7.) włącznie wynosiła około 2200 cystern w tym samym zaś czasie przetłoczono do zbiorników 1416 cystern ropy.

C. k. Urząd górniczy okręgowy w Drohobyczu nie zatwierdził zgłoszonego przez firmę Erdölwerke Galizien odpowiedzialnego kierownika warsztatów kopalnianych p. Eugeniusza Spieglera a to z powodu zupełnej niezajomości tego ostatniego języka polskiego.

Wprawdzie c. k. Urząd górniczy wydał swe powyższe zarządzenie tylko ze względu na bezpieczeństwo życia robotników, to jednak wymagać by należało, ażeby podobnie jak w Rosji i Rumunii wszyscy funkcjonariusze kopalniani zajmujący odpowiedzialne stanowisko, władali językiem krajowym bez względu na zachodzące niebezpieczeństwo życia.

Na kopalni Raky'ego w Czengelek na półwyspie krymskim dowieziono się w szybie Nr. 4 ropy wzbuchowej. Produkcję tę zawdzięczać należy racjonalnemu założeniu szybu tj. znacznemu odsunięciu go od wylotów i powierzchniowych śladów ropnych. Przy tej sposobności zwracamy uwagę naszych czytelników na artykuł inż. E. Świerczewskiego w ostatnim numerze „Ropy“, który podnosi właśnie wadliwe założenie dawniejszych szybów na półwyspie krymskim. Jak się dowiadujemy z wiosną ma rozpocząć wiercenia na Krymie pewne konsorcjum, które specjalną uwagę poświęcić ma racjonalnemu założeniu szybów na podstawie najnowszych badań geologicznych.

Egzamina na kierowników ruchu kopalń naftowych odbyły się w dniach od 4. do 9. bm. w Borysławiu.

Do egzaminów zgłosiło się 19-stu kandydatów. Z liczby tej okazało uzdolnienie na kierownictwo kopalń pierwszej klasy niebezpieczeństwa sześciu kandydatów zaś na kierownictwo kopalń drugiej klasy niebezpieczeństwa również sześciu kandydatów. Dwóch kandydatów odstąpiło od egzaminu. Pięciu uznanych zostało przez komisję egzaminacyjną za niedostatecznie uzdolnionych do samodzielnego prowadzenia robót. Jako uzdolnieni do prowadzenia robót na kopalniach pierwszej i drugiej klasy niebezpieczeństwa uznani zostali: pp. Lang Maryan, Racskay Gustaw, Ringel Emil, Szolc Stanisław, Stasiowski Antoni i Wachlowski Kornel.

Uzdolnienie na prowadzenie robót na kopalniach pierwszej klasy niebezpieczeństwa okazali: pp. Brinken Włodzimierz, Dec Franciszek, Krzanowski Franciszek, Marowski Tadeusz i Petion Kazimierz.

Do szczegółowego omówienia egzaminów powrócimy w najbliższym numerze.

VERSCHIEDENE NACHRICHTEN.

Im Monate Februar wurden folgende Mengen von Rohöl aus Boryslaw-Tustanowice überpipt:

Rohrleitung der Galiz. Karpathen A: G.	1524 Zist.
Vereinigten Magazines.	5333 "
Braganza	572 "
Ges. „Montan“	89 "
Ges. „Galizia“	150 "

Zusammen 7668 Zist.

Die Rohöl-expedition von der Station Boryslaw, betrug im Februar 9160 Waggons.

Vom 1. bis 6. März einschl. wurden von der Station Boryslaw 2674 Zisternen Rohöl expeditiert.

Gesamtproduktion von Boryslaw und Tustanowice für die erste Märzwoche (1.—7.) betrug cca 2200 Waggons während in derselben Zeit 1416 Waggons in die Reservoirs überpipt wurden.

Das k. k. Revierbergamt in Drohobycz hat die Anmeldung des Herrn Eugen Spiegler zum verantwortlichen Betriebsleiter der Grubenwerkstätte der Firma Erdölwerke Galizien nicht zur Kenntnis genommen, da der Letztere die Landessprache nicht beherrscht.

Man sollte verlangen, dass solche Verordnungen nicht nur in den Fällen, wo wie in diesem Falle eine direkte Lebensgefahr für Arbeiter vorliegt, aber ohne Rücksicht darauf, von allen, die einen verantwortlichen Betriebsposten antreten, ebenso wie in Russland und in Rumänien, eine genaue Kenntnis der Landessprache verlangt wäre.

Auf der Grube Anton Raky No. 4 in Tschengelek auf der Halbinsel Krim, wurde selbstfließendes Oel erbohrt. Diese Produktion ist einer rationellen Anlage der Schächte d. h. einer entsprechenden Entfernung der Bohrung von den oberflächlichen Oel-spuren und Ölausbisse, zu verdanken. Bei dieser Gelegenheit sei die Aufmerksamkeit der Leser auf den in unserer letzten Nummer gedruckten Artikel des Berging. E. Świerczewski, welcher die schwachen Resultate der Krimer Bohrungen der falschen Anlage der Schächte zuschreibt. Wir erfahren, dass im Frühjahr ein Konsortium, welches eine spezielle Aufmerksamkeit der rationellen Anlage der Schächte schenken, auf Krim eine lebhaftere Bohrtätigkeit anfangen wird.

Vom 4. bis 9. d. M. haben in Boryslaw vor der, von der k. k. Berghauptmannschaft bestimmten Kommission die Befähigungsprüfungen für die Betriebsleiter der Petroleumgruben der I. und II. Gefahrklasse stattgefunden.

Die Befähigungsprüfung für die Betriebsleitung der Gruben der beiden Gefahrklassen (Boryslaw-Tustanowice und Provinz) erlegten die Herren: Lang Maryan, Racskay Gustav, Ringel Emil, Szolc Stanisław, Stasiowski Antoni und Wachlowski Kornel.

Die Befähigungsprüfung für die Betriebsleitung der Gruben der ersten Gefahrklasse (Provinz) erlegten die Herren: Brinken Włodzimierz, Dec Franciszek, Krzanowski Franciszek, Marowski Tadeusz und Petion Kazimierz.

Do dzisiejszego Numeru dołączamy dla naszych abonentów tablicę Nr. 3a. „Wiertnictwa kanadyjsko-polskiego“.

Zur heutigen Nummer legen wir für unsere Abonnenten die Tafel Nr. 3a. des „Kanadisch-polnischen Bohrsystems“ bei.

OD REDAKCYI.

Z powodu nawału materiału aktualnego dalszy ciąg interesującego odczytu Dra Stanisława Olszewskiego będziemy drukować dopiero w najbliższych numerach.

TREŚĆ.

„Myśl prof. Dra Grzybowskiego...“ — Walne Zgromadzenie Związku Techników wiertniczych w Borysławiu. — Ankieta w sprawie wyższych studiów górniczych w kraju. — Walne Zgromadzenie Krajowego Towarzystwa naftowego. — O konieczności wynalezienia taniego sposobu wydobywania ropy. — Wywóz i przywóz produktów naftowych i woskowych monarchii austriacko-węgierskiej w roku 1911. — Z pism i książek. — Z ruchu wiertniczego. — Wykaz produkcji ropy Borysławia i Tustanowic za miesiąc luty 1912. — Sprawozdanie patentowe. — Zawiadomienia Wydziału Związku Techników wiertniczych w Borysławiu. — Sprawozdanie zaprzysiężonego sensala Alfonsa Gostkowskiego. — Wiadomości osobiste. — Wiadomości handlowe. — Wiadomości różne. — Od Redakcyi.

REDAKTIONSMITTEILUNGEN.

Wegen Mangel an Raum, werden wir den Druck des zweiten Teiles der interessanten Vorlesung von Dr. Stanisław Olszewski erst in den nächsten Nummern fortsetzen.

INHALT.

„Der Gedanke des Herrn...“ — Generalversammlung des Bohrtechnikervereines in Boryslaw. — Enquete. — Generalversammlung des Landes-Petroleum-Vereines. — Die Notwendigkeit der Erfindung eines billigen Rohölförderungsverfahrens. — Export und Import der Petroleum- und Erdwachsprodukte der Österr.-ungar. Monarchie im Jahre 1911. — Bücherschau. — Bohrtätigkeit. — Rohölproduktionsausweis von Boryslaw und Tustanowice für den Monat Februar 1912. — Patentenbericht. — Vereinsnachrichten. — Bericht des beeideten Sensalen Alfons Gostkowski. — Personalsnachrichten. — Handelsnachrichten. — Verschiedene Nachrichten.

WARSZTATY MECHANICZNE Fr. Dudziak i Cz. Mermón

Telefon 152.

WOLANKA.

Telefon 152.

Wykonuje reparacje maszyn i pomp parowych, raki, tuty i wszelkie instrumenta wiertnicze.

SPECYALNOŚĆ: toczenie gwintów u dowolnie długich rur, obciążników i sztang ratunkowych.

PRZETACZANIE cylindrów u maszyn i tłoczn parowych i otworów czopowych w korbie uskuteczniają na żądanie na kopalni.

WYPOŻYCZALNIA narzędzi ratunkowych, gruszek, koron, raków itp.

WYKONUJE i utrzymuje na składzie gotowe części składowe żurawi kanadyjskich.

MASZYNY PAROWE różnych systemów na składzie.

Ceny bardzo przystępne.

DWUTYGODNIK DOSTAW

Adres Redakcyi i Administracyi: Lwów, ul. Kopernika
1. 21 — Kraków, ul. Jagiellońska 1. 11.

Konto poczt. Kasy oszcz. 1. 112,560.

Pismo fachowe, poświęcone galicyjskiemu dostawnictwu, zawiera wiadomości o wszelkich rozpisanych publicznych dostawach, o zapotrzebowaniu prywatnem i t. d. i wychodzi wraz z bezpłatnym dodatkiem p. t. „ORGANIZACYA“ 1. i 15. każdego miesiąca.

Prenumerata wynosi: półrocznie 4 K rocznie 8 K.

Inseraty oblicza się bardzo umiarkowanie.

WIT SUGIMIRSKI PRZEDSIĘBIORSTWO WIERTNICZE W BORYSŁAWIU.

▽▽

Kilkunastoletnie doświadczenia na terenach Galicyi, Kaukazu i Rumunii.

Wykonuje wiercenia akordowe z pełną gwarancją głębokości i wymiary z udziałami i bez udziałów w produkcji.

Udziela wskazówek w ocenianiu terenów w Galicyi i na Kaukazie.

Sprzedaż i kupno terenów naftowych.

Skład maszyn i artykułów dla wszystkich gałęzi przemysłu Fell & Erdheim, Drohobycz filie w Borysławiu i Tustanowicach.

Kotły, maszyny, rury pompowe, gazowe, łączniki, wentyle, injektory, manometry, wodokazy, liny druciane, manilowe, narzędzia wiertnicze, pasy, smary, cegły i tuby korkowe do okładania kotłów i rur.

Wszelkie przybory do elektryki służące, jak:

dynamy, motory, lampy różnego gatunku, żarówki, woltmetry, ampermetry, druty elektryczne miniowane i zwykłe, oraz wszelkie w zakres elektryki wchodzące artykuły.

KOSZTORYSY NA ŻĄDANIE BEZPŁATNIE.
Telefon: Boryslaw Nr. 38. Telefon: Drohobycz Nr. 104.

Silberner & Hütter, Boryslaw.

Nr. Telefonu 49.

Firma utrzymuje w bogatym zapasie: Wszelkie artykuły techniczne i elektrotechniczne.

Nr. Telefonu 49.

SPECYALNOŚCI: TŁOCZNIE PAROWE, MASZYNY PAROWE. — DYNAMOMASZYNY ELEKTROMOTORY, LAMPY ŁUK. — TABLICE MARMUROWE. — SZALTOWNICE. — INSTRUMENTA DO MIERZENIA PRĄDU ELEKTRYCZNEGO, ŚWIDRY ELEKTR. LINY DRUCIANE I MANILOWE. OLEJE MASZYNOWE I CYLINDR. — PASY Z WŁOSIA WIELBLĄDOWEGO SPECYALNIE DO TŁOKOWANIA TKANE.

☐ Ceny tanie, obsługa szybka. ☐

Już wyszła z druku MAPA GÓRNICZO- : PRZEMYSŁOWA :

Galicji z objaśnieniami

WYKONANA W PIĘCIU KOLORACH
W SKALI 1 : 600 000 OPRACOWANA WE-
DŁUG NAJNOWSZYCH ŹRÓDEŁ PRZEZ
DRA. STANISŁAWA OLSZEWSKIEGO,
INŻ. GÓRN. I GEOLOGA. I JEST DO
NABYCIA W ZWIĄZKU TECHNIKÓW
: WIERTNICZYCH W BORYSŁAWIU. :

Ceny :

- 1) z polskimi objaśnieniami . . K. 36
- 2) z niemieckimi objaśnieniami
(streszczenie polskiego tekstu) . . „ 25
- 3) bez Objaśnień „ 15
- 4) bez objaśnień na płótnie jako
mapa ścienna lub w formie
kieszonkowej „ 18

Wysyłka za pobraniem, lub po otrzymaniu gotówki.

Roman Gierszyński i Ska

Fabryka narzędzi i instrumentów wiertniczych
w TUSTANOWICACH

fach poczt. Nr. 159. Borysław. Telefon 159.

Wykonuje wszelkie roboty kopalniane jako to :
kompletne żurawie wiertnicze najnowszego syste-
mu, kompletne urządzenia wyciągowe (hasple)

Wypożyczalnia instrumentów wiertniczych oraz żerdzi ratunkowych.

Roboty wykonuje w najkrótszym terminie
i po cenach bardzo przystępnych.

Dostawę uskutecznią się własnymi końmi.

SKŁAD ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH

Elias Klinghoffer

Filie w Borysławiu i Tustanowicach.

Telefon Nr. 120. — K. Pocz. K. O.

poleca :

Pasy wiertnicze najlepszej jakości, ubrania szybowe,
łączniki wentyle iniektory, manometry, wodowskazy, liny
druciane i manilowe narzędzia wiertnicze, oleje cylindrowe
maszynowe, towott, łój i wszelkie przybory do elektryki.

==== Kosztorysy na żądanie bezpłatnie. =====

JÓZEF MERMELSTEIN w Drohobyczu.

Skład wszelkich artykułów technicznych
i elektrotechnicznych.

FILIAI w BORYSŁAWU ul. WOLANIECKA — — Telefon Nr. 151

Wyłączna sprzedaż lamp żarowych fabryki G. GANZ
i Ska we Wiedniu dla Galicji i Bukowiny. Utrzymuje
w bogatym zapasie: Oliwy maszynowe i cylindrowe, tłuszcz
towott pasy z włosia wielbłądziejego. Pakunki Wiktorja
Grafitowe i Asbestowe. Pompy, narzędzia, armatury, puszki
smarowe. Metal na panewki, blachy miedziane.

Specjalność pierścienie gumowe do tłokowania we
wszystkich wymiarach w największym wyborze, wszelkie
inne artykuły techniczne dla wszystkich gałęzi przemysłu
zawsze na składzie.

SKŁAD ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH :

E. KLUGMAN

TEL. 156. • W BORYSŁAWIU. • TEL. 156.

==

PASY WIERTNICZE NAJLEPSZEJ JAKOŚCI : UBRANIA
SZYBOWE : ŁĄCZNIKI : WENTYLE : INIEKTORY :
MANOMETRY : WODOWSKAZY : LINY DRUCIANE
I MANILOWE : NARZĘDZIA WIERTNICZE : OLEJE
CYLINDROWE, MASZYNOWE, TOWOTT I ŁÓJ. : WSZEL-
KIE PRZYBORY DO ELEKTRYKI : MASZYNY PAROWE.
DYNAMA FIRMY BARTELMUS I DONAT W BERNIE.

L. LIEBERMANN BORYSŁAW.

TELEFON 21.

Rachunek Clearingu w pocztowej kasie oszczędności Nr. 71.969. Konto
bankowe: Wiedeński Bank Związkowy.

DOM AJENCYJNY I KOMISOWY.

Skład artykułów technicznych. — Pasy popędowe.

Rzemienie z balata, z gumy, ze skóry wyprawionej i surowej, ze
szczeci wielbłądziej etc. Weże lniane i parciane, pojedyncze i podwójne.

KLINGRYT

Płyty na pakunki, pierścienie, ramy, na najwyższe ciśnienie pary
nasyconej i przegrzanej, wytrzymałe suche gorąco, kwasy etc.

POMPY I INIEKTORY:

Rury gazowe i do pomp. — Liny druciane i manilowe. — Materiały
instalacyjne dla oświetlenia elektrycznego, żarówki węglowe i osramowe.
Akumulatory firmy Laysten & Comp. — Armatury mosiężne i do ko-
tłów parowych, jakoteż łączniki z kutego żelaza.

NARZĘDZIA WIERTNICZE I ŻERDZIE
Smary maszynowe i cylindrowe; smar Tovotte'a.

Długoletni kierownik kopalń naftowych z odpo-
wiedzialnością na I-szą i II-gą klasę niebezpieczeń-
stwa, obznajomiony szczegółowo z wszelkimi agen-
dami odnoszącymi się do samoistnego prowadzenia
większych kopalń naftowych (przez czas dłuższy pro-
wadził kopalnie nafty w zachodniej i we wschodniej
Galicji, obecnie od lat kilku zatrudniony w Borysła-
wii) poszukuje posady samoistnego kierownika ruchu
dla prowadzenia większej kopalni nafty na prowincyi,
ewentualnie wyjechałby za granicę.

Łaskawe zgłoszenia „pod B“ przyjmuje Redak-
cja dwutygodnika „Ropa“ w Borysławiu.

BANK PRZEMYSŁOWY

dla Królestwa Galicyi i Łódzkiej z Wielkim
Księstwem Krakowskim
we Lwowie, ulica Trzeciego Maja 1. 19.
— Telefon 1580. —

Wypłacony kapitał akcyjny 10,000.000 K.

Udziela kredytów przemysłowych długoterminowych
we własnych obligacjach.

Finansuje przedsiębiorstwa przemysłowe.

Eskontuje i inkasuje weksle przemysłowe i kupieckie.

Składa wady i kaucyje w gotówce, efektach i we własnych
listach gwarancyjnych pod bardzo dogodnymi wa-
runkami.

Udziela poręki za kredyty podatkowe i cłowe.

Wydaje listy kredytowe na wszystkie miasta zagraniczne.

Przyjmuje zlecenia giełdowe i udziela informacji co do
korzystnej lokacji kapitałów.

Przyjmuje WKŁADKI na książeczki wkładowe i na
rachunek bieżący pod bardzo korzystnymi warunkami
i wydaje książeczki czekowe. Kwoty do 5.000 K.
dziennie wypłaca się bez wypowiedzenia. Podatek
rentowy opłaca Bank z własnych funduszy.

Wynajmuje za niską opłatą najnowszej konstrukcji schow-
ki depozytowe (Safe deposits) w stalowych kasach
pancernych.

Godziny kasowe od 9 rano do pół do 5 popoł.
bez przerwy.

BIURO TECHNICZNE BRACIA STERN w BORYSLAWIU.

Maszyny, narzędzia, żelazo i artykuły
techniczne dla wszystkich gałęzi
przemysłu naftowego.

Telefon 172.

ADRES TELEGR.: BRACIA STERN, BORYSLAW.

ROBERT KERN

Zastępstwo Witkowiak. fabryki rur.

Centralne biuro dla Galicyi
we Lwowie, Kopernika 18.

≡ Skład w Borysławiu ≡
wykonuje

Rury wiertnicze spajane i bez szwu,
Rury gazowe i wodociągowe,
Rury ropociągowe dla wysokiego ciśnienia,
Rury płomienne bez szwu,
Rury lane żelazne gazowe i wodociągowe,
Rezerwoary żelazne dla ropy, każdej wielkości,
Liny druciane marki: „Priv. öst. ung. Staats-
Eisenbahn-Gesellschaft”,
Żerdzie ratunkowe i wiertnicze witkowiackiej
marki specjalnej,
Suwaki wodne i ropne, modelu ciężkiego i lek-
kiego, fabrykat specjalny,
Wszelkie armatury dla pary i wody.

Filia wiedeńskiej fabryki narzędzi firmy Blau'a i Sp.

Wiedeń, XX/2, Hellwagstrasse 4—8.

Cenniki i oferty na żądanie odwrotnie darmo i opłatnie.

Adres na telegramy: Robert Kern — Lwów.

Telefon Nr. 766.

Bracia Spitzmann

przedtem MAREK SEEMANN
DROHOBYCZ.

Filie: w Borysławiu i Tustanowicach.

Polecają

swe składy bogato zaopatrzone w artykuły techniczne,
elektrotechniczne dla wszelkich gałęzi przemysłu, tudzież
przybory dla przemysłu naftowego i głębokich wierceń.

JAKO SPECYALNOŚĆ POLECAJĄ:

1. żelazo na żerdzi wiertnicze Austriackiego Alpińskiego
Tow. górniczego,
2. kompletne urządzenia rafinerii i kotły lokomobilowe
tudzież innych systemów z fabryk tow. akc. hut żelaza
Zöptau i Stefanau,
3. maszyny do głębokich wierceń i wyciągowe, firmy
Emil Twerdy,
4. dynamomaszyny i przybory elektryczne Austr. Zakładów
Siemens i Schuckert,
5. Narzędzia wiertnicze, żorawie i części składowe ma-
szyn Galicyjskiego Karpackiego naftowego Towarzystwa
akcyjnego, przedtem Bergheim & Mac Garvey.
6. pompy parowe firmy Tangyes Ltd. Cornwall Works
Birmingham,
7. motory ropne, gazowe i benzynowe najnowszych sy-
stemów,
8. kompletne urządzenia warsztatów mechanicznych, jakoto:
młoty parowe, tokarnie i t. d., firmy E. Dania i Ska
we Wiedniu,
9. Bolinders Towarzystwo budowy maszyn, Wiedeń.

TOWARZYSTWO dla HANDLU, PRZEMYSŁU i ROLNICTWA

we LWOWIE, — ul. Romanowicza Nr. 1. — Dom własny.

Adres telegraficzny: Towarzystwo handlowe, Lwów. — Telefon Nr. 168.

Filie i składy: Borysław, Tustanowice, Hubicze, Potok i Nadwórna.

POSIADA ZASTĘPSTWA NASTĘPUJĄCYCH FIRM:

Austryackich walcowni rur Mannesmann'a we Wiedniu. — Galicyjskiej Fabryki narzędzi wiertniczych Perkins, Mac' Intosh & Zdanowicz w Stryju. — Fabryki armatur i odlewów z brązu fosforowego E. Münstermann w Bielsku. — C. k. uprz. fabryk stali Braci Böhler i Ska we Wiedniu. — Fabryki pilników St. Egydyjskiego Towarzystwa przemysłu żelaza i stali we Wiedniu. — Fabryki maszyn Ernest Dania i Ska Wiedeń. — Pierwszego Galic. Towarzystwa Akcyjnego budowy wagonów i maszyn w Sanoku. — Fabryki śrub, nitów i muterek Th. Pollak i Syn, Biała.

TOWARZYSTWO UTRZYMUJE NA SKŁADACH I DOSTARCZA:

RURY wiertnicze, pompowe, gazowe i wodociągowe oraz wszelkie połączenia do tychże, KOTŁY, maszyny i pompy parowe; kompletne żorawie wiertnicze różnych systemów oraz przybory i narzędzia wiertnicze. LINY stalowe, druciane i manilowe; PASY wielbłądzie, bawełniane i skórzane. MATERIAŁY uszczelniające i izolacyjne. Kompletne urządzenia oświetlenia elektrycznego, kompletne urządzenia kuzienne. Przybory i artykuły techniczne.

V E R E I N

für HANDEL, GEWERBE und ACKERBAU

in LEMBERG, — Romanowiczgasse Nr. 1. — Eigenes Haus.

Telegramm-Adresse: Handelsverein, Lemberg. — Telefon Nr. 168.

Filialen und Warenlager: Borysław, Tustanowice, Hubicze, Potok und Nadwórna.

BESITZT VERTRETUNGEN FOLGENDER FIRMEN:

Oesterreichische Mannesmannröhren-Werke G. m. b. H. Wien. — Galizische Bohrwerkzeugefabrik Perkins, Mac' Intosh & Zdanowicz, Stryj. — Phosphorbronce-Industrie und Armaturenfabrik E. von Münstermann, Bielitz. — Stahlwerke Gebr. Böhler & Co., Wien. — Feilenfabriken der St. Egydyer Eisen- und Stahl-Industrie-Gesellschaft, Wien. — Werkzeugmaschinenfabrik Ernst Dania & Co., Wien. — Erste Galizische Aktiengesellschaft für Waggon- und Maschinenbau, Sanok. — Schrauben- Nieten- und Mutterfabrik Th. Pollak & Sohn, Biała.

DER VEREIN UNTERHÄLT AUF LAGER UND LIEFERT:

Bohr-, Pumpen-, Gas-, Wasserleitungs-Rohre und alle Arten von Verbindungen für dieselben; Kessel, Dampfmaschinen und Dampfpumpen; komplette Bohrrigs verschiedener Systeme und sämtliche Bohrwerkzeuge; Stahldraht- und Manila-Seile; Kameelhaar-, Baumwoll- und Leder-Treibriemen. Materialien für Isolations- und Dichtungszwecke. Installationen elektrischer Beleuchtung, vollständige Einrichtungen für Schmiedewerkstätten.

Diverse technische Bedarfsartikel.